

Gorenjski Glas

PETEK, 26. JUNIJA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 51, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Razdvojeni proslavljali dan državnosti

V sredo je bila na Kongresnem trgu v Ljubljani državna proslava ob dnevu državnosti, vzporedno pa so protestniki na Prešernovem trgu pripravili alternativno proslavo. Več prireditev ob prazniku je bilo tudi na Gorenjskem.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR, ALEŠ SENOŽETNIK, MARJANA AHAČIČ

Ljubljana, Kranj – Včeraj je bil dan državnosti v spomin na 25. junij 1991, ko je slovenska skupščina sprejela temeljne dokumente za osamosvojitve.

Osrednja državna slovesnost, ki je zaradi nevarnosti širjenja koronavirusa potekala ob manjši udeležbi, je bila na predvečer praznika na Kongresnem trgu v Ljubljani. Pred tem je bila v ljubljanski stolnici maša za domovino, na slavnostnih

sejah sta praznik počastila državni zbor in državni svet. Na uradni prireditvi je slavnostni govornik predsednik države Borut Pahor poudaril potrebo po dialogu in sodelovanju pri reševanju problemov sodobne Slovenije, pozval k strnitvi politične in narodne moči in k temu, da »se potrudimo slišati drugega in se skušamo medsebojno razumeti«. Dejal je, naj oživimo moč demokracije, demokratične politične kulture v naši domovini, izpovejmo naglas različna stališča, a brez žalitev in izključevanj.

Če smo bili ob osamosvojitvi Slovenije Slovenci enotni kot že dolgo ne, pa za danes to ne velja, kar se je pokazalo tudi pred dnevom državnosti. Hkrati z uradno državno prireditvijo je namreč v prestolnici potekala tudi alternativna proslava s pohodom po mestu, ki jo je v znak nasprotovanja aktualni vladi premijerja Janeza Janše organiziral Aktiv delavk in delavcev v kulturi, pridružilo pa se mu je več tisoč protestnikov, med njimi tudi predstavniki opozicijskih strank.

▶ 2. stran

Na Gorenjskem je bilo včeraj ob državnem prazniku več spominskih slovesnosti, med drugim v Podlublju pri spominskem obeležju veteranov vojne za Slovenijo. Slavnostni govornik je bil generalmajor Ladislav Lipič. / Foto: Gorazd Kavčič

Maske so znova obvezne

V zaprtih javnih prostorih so obvezne zaščitne maske, v sredo dve okužbi z novim koronavirusom v Škofji Loki. Vlada podaljšuje trajanje ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Z današnjim dnevom sta z vladnim odlokom znova obvezna uporaba zaščitne maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela obraza v zaprtih javnih prostorih, kar vključuje tudi javni potniški promet, ter razkuževanje rok. Odločitev je posledica večjega števila okuženih v zadnjem času, samo 22. in 23. junija smo imeli v Sloveniji skupaj dvajset novih primerov. Vse vladne odločitve bodo preverjali na vsakih 14 dni glede na epidemiološko situacijo, je pojasnil minister za zdravje Tomaž

Gantar. Minister za notranje zadeve pa v sredinih televizijskih Odmevih ni izključil možnosti, da bo ob slabšanju razmer naslednji ukrep zmanjšanje števila udeležencev na javnih prireditvah s petsto nazaj na dvesto.

Vodja strokovne svetovalne skupine za covid-19 na ministrstvu za zdravje prof. dr. Bojana Beović je povedala, da so novi primeri pri nas posledica vnosov v državo čez meje, največ čez južno mejo. Večina teh primerov je povzročila še dodatne sekundarne okužbe. Situacija na Hrvaškem je po njenih besedah približno primerljiva s Slovenijo. Problem pri

Hrvatih predstavlja predvsem majhno število opravljenih testov, zato obstaja možnost, da je še kakšno žarišče neodkrito.

V naši okolici so po skrajša mesecu dni na začetku tedna novo okužbo potrdili v občini Kamnik. Po zadnjih podatkih je bilo vsreda v Sloveniji opravljenih 1212 testiranj, od tega je bilo šest oseb pozitivnih. Po eno novo okužbo so potrdili v Ljubljani, Kopru, Preboldu in Kungoti ter dve v Škofji Loki. Hospitaliziranih je sedem bolnikov, od tega sta dva v intenzivni negi.

▶ 3. stran

Prenovili so Hotel Park

▶ 4. stran

NOVO!
Prvi in največji Miele razstavni prostor na Gorenjskem.

Celovita ponudba aparatov Miele.

www.etis.si

Miele

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS!

Ljubljanska c. 30
Kranj

ETIS 30 LET

<p>GORENJSKA</p> <p>Znatna podražitev kamniških vrtcev</p> <p>Jeseni se bodo zaradi zvišanja plač v javnem sektorju za petino podražili programi za predšolsko vzgojo v kamniških vrtcih. Prvo zvišanje cen po skoraj enajstih letih so nekoliko ublažili z dodatnim subvencioniranjem.</p> <p style="text-align: right;">7</p>	<p>EKONOMIJA</p> <p>Lani več prihodkov, dobiček pa nižji</p> <p>Gorenjsko gospodarstvo je lani prihodke povečalo na 7,2 milijarde evrov, skupni dobiček pa se je znižal na 333 milijonov evrov. Narasla brezposelnost med epidemijo covid-19 se junija znižuje. Jesen je za podjetja še uganka.</p> <p style="text-align: right;">9</p>	<p>GG+</p> <p>Michelinove zvezdice ni pričakoval</p> <p>Uroš Štefelin je postal prvi Gorenjec, ki kuhalnico vrti v domačem okolju – v Mošnjah, in je nedavno z Vilo Podvin prejel Michelinovo zvezdico. Tovrstno priznanje je izjemnega pomena tudi za Gorenjsko kot gastronomsko regijo.</p> <p style="text-align: right;">14</p>	<p>ZADNJA</p> <p>Idejna zasnova ureditve Vrbe</p> <p>Potem ko je Občina Žirovnica lani odkupila stanovanjski objekt v neposredni bližini Prešernove rojstne hiše v Vrbi, je zdaj pripravila načrt obnove in novih vsebin, ki ju je že predstavila občinskim svetnikom.</p> <p style="text-align: right;">24</p>	<p>VREME</p> <p>Danes bo spremenljivo oblačno, možne so plohe in nevihte. Jutri in v nedeljo bo sončno in vroče, možne bodo posamezne nevihte.</p> <p style="text-align: center;"> 14/29 °C jutri: sončno in vroče </p>
---	---	--	---	--

V ponedeljek poteče rok za vložitev ugovora

Kranj – Davčni zavezanci, ki so informativni izračun dohodnine za leto 2019 prejeli v drugem svežnju (z datumom odpreme 29. maj), imajo le še malo časa, da ugovarjajo izračunu. Rok za vložitev ugovora na predpisanem obrazcu, ki ga dobijo na finančnem uradu ali na spletni strani finančne uprave, namreč poteče v ponedeljek, 29. junija. Ugovor morajo vložiti, če podatki v informativnem izračunu dohodnine niso pravilni oziroma so pomanjkljivi ali jim je davčna obveznost odmerjena previsoko ali prenizko. Ugovora jim ni treba podati, če razlika med zneski dohodkov, navedenimi v informativnem izračunu, in zneski dohodkov iz obvestil, ki so jih zavezanci dobili od izplačevalcev, ne presegajo enega evra. Zavezanci, ki do izdaje informativnega izračuna niso uveljavljali posebne olajšave za vzdrževane družinske člane, lahko to storijo še v ugovoru. Če zavezanec vloži ugovor, ne nastane obveznost vračila ali doplačila dohodnine; v tem primeru bo davčni organ izdal odločbo na osnovi vložene ugovora.

Proti pozidavi sotočja Save

Lancovo – V okviru naravovarstvene akcije z naslovom Za naravo ob Savo, na kateri bodo v soboto člani različnih okoljevarstvenih društev in drugi posamezniki preveslali, prekosarili in preplavali celoten tok reke Save, bo ob 10. uri poseben dogodek tudi na Lancovem. Organizatorji, združeni na platformi Reši sotočje, si namreč prizadevajo, da bi preprečili projekt gradnje turistično-rekreacijskega centra na sotočju Save Bohinjke in Save Dolinke, kjer naj bi investitor želel urediti umetno jezero, apartmajski in gostinski objekt, kamp ter večnamenska igrišča. Kot pojasnjujejo pobudniki akcije, je njihov namen ohraniti dostop do naravne znamenitosti javnosti ter ohraniti kakovost bivanja vseh državljanov.

Pri mašah obvezne maske

Ljubljana – Slovenska škofovska konferenca je v sredo sklenila, da je treba od včeraj, 25. junija, dalje znova obvezno nositi maske pri mašah v cerkvah in kapelah in v pisarnah in veroučnih prostorih. Ob vstopu v cerkev je obvezno razkužiti roke in si nadeti masko, verniki pa morajo biti med seboj oddaljeni poldrugi meter, razen družinskih članov oziroma članov skupnega gospodinjstva. Na koro so lahko le organist in pevci, ki morajo ohranjati varnostno razdaljo, obhajilo pa se sme deliti na roko. Delavec mora obvezno nositi masko.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nogomet: Olimpija – Maribor, tekma na TV SLO 2

Foto: Matej Kolakovič

Po marčevski prekinitvi zaradi epidemije covid-19 se je v začetku junija začelo nadaljevanje Prve lige Telekom Slovenije, ki je najkakovostnejše klubsko nogometno tekmovanje v Sloveniji. V nedeljo, 28. junija 2020, si lahko ob 20.45 na TV SLO 2 ogledate tekmo med Olimpijo Ljubljana in Mariborom, ki bo potekala na Stadionu Stožice. Studijski nogometni program na TV SLO 2 izmenično vodita Saša Jerkovič in Anže Bašelj, ki ju vidite na fotografiji. RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega glasa pametno steklenico za vodo Aqua iz nerjavečega jekla. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Koliko let delovanja praznuje Nogometna zveza Slovenije v letošnjem letu? Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 6. julija, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na kotice@g-glas.si.

Razdvojeni ob prazniku

◀ 1. stran

Prireditve ob dnevu državnosti so potekale tudi v več slovenskih krajih, nekatere so bile tudi na Gorenjskem. V Škofji Loki je bil osrednji praznik domovine, kakor je dan državnosti označil slavnostni govornik poslanec državnega zbora Marko Pogačnik, letos manj množičen kot prejšnja leta. V kristalni dvorani Sokolskega doma z večjimi razmiki med stoli je bilo manj občinstva, namesto pihalnega orkestra je nastopil trobilni kvintet Glasbene šole Škofja Loka pod mentorstvom Alojza Kompana, a dogodek ob 29. rojstnem dnevu domovine zato ni bil nič manj slovesen.

Ponovno nas je spomnil na dan, ko sta bili leta 1991 sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Da zaživimo v samostojni in neodvisni državi Sloveniji, smo se odločili na plebiscitu decembra 1990, pred tem pa se je od leta 1989 zvrstilo še nekaj prelomnic, ki so vodile do slovenske osamosvojitve, tako tudi zmago takratne koalicije Demos na prvih demokratskih večstrankarskih

volitvah. Razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti Slovenije je sledil napad jugoslovanske armade na komaj rojeno državo Slovenijo, kajti tedanji jugoslovanski komunistični režim se ni mogel sprijazniti z odhodom Slovenije iz SFRJ. To pogumno dejanje majhnega naroda je bilo med večjimi deležno občudovanja, v nadaljevanju pa si je nova slovenska država v mednarodni areni prizadevala za priznanje in ga tudi dosegla. Pri tem je slavnostni govornik poudaril tudi veliko vlogo Cerkev ter vplivnih Slovencev v zamejstvu in svetu. Spregovoril je tudi o tem, ali smo v državi v 29 letih dobro izkoristili priložnosti, in poudaril, da če hočemo napredovati, se moramo zavedati svojih napak. Bodimo odprti in ne podcenjujmo drugih, za napredek pa potrebujemo odgovore na današnje, ne pretekle izzive, je menil slavnostni govornik in zaželel ponosno praznovanje dneva državnosti.

»Dogajalo se je tudi to, česar si ne želimo.«

Na predvečer praznika so po maši za domovino v cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu tudi v občini

Župan Občine Jesenice Blaž Račič, predstavniki društva Sever ter predstavniki zgornjegorenjskega združenja veteranov vojne za Slovenijo so na mejnem platoju Karavanke položili venec k spominski plošči.

Cerklje pripravili osrednjo slovesnost ob dnevu državnosti. Popostrili so jo s kulturnim programom. Slavnostni govornik je bil župan in tudi nekdanji poslanec državnega zbora Franc Čebulj, ki se je v svojem govoru spomnil na osamosvojitveno vojno, ki je pred 29 leti z napadom na brniško letališče in raketiranjem oddajnika na Krvavcu potekala tudi na tleh občine. »V teh letih se je dogajalo marsikaj, česar nismo pričakovali, in tudi v teh trenutkih se dogaja tisto, česar si ne

želimo. Želeli bi si drugačen odnos med nami, Slovenci, tako med politikami kot med državljani, med občani in občankami,« je povedal Čebulj. Kot je dejal, so v Občini Cerklje vselej stopali po poti razvoja in uspelo jim je doseči, da jim danes tudi drugod rečejo: »Lepo občino imate, nadaljujte svoje delo.« Poudaril je, da bi bilo smiselno, da bi nekaj miselnosti, ki jo premorejo v Cerkljah, prenesli tudi na raven države, kjer smo trenutno priče neprimernih razprav ter žaljenja v vrhu slovenske politike. »Ne prenesem, da se nekemu dela krivica, da se nekdo žali in o njem laže, ne glede na to, iz katere politične opcije prihaja,« je povedal Čebulj in sklenil: »Vse to gledajo danes mladi, naši otroci. Kako naj imajo spoštovanje do kogarkoli v tej državi, ki predstavlja neko voljeno osebo?«

Položili venec na mejnem platoju Karavanke

Organizatorji slovesnosti ob dnevu državnosti in spominskega srečanja umika pripadnikov JLA in Zvezne milice z mejnega platoja Karavanke so se zaradi razmer v zvezi s koronavirusom odločili, da letos slovesnosti ne bodo organizirali. Namesto tega so predstavniki organizatorjev, župan Občine Jesenice Blaž Račič, predstavniki Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska ter Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska v torek na mejnem platoju Karavanke v spomin na dogodek iz osamosvojitvene vojne položili venec k spominski plošči. Župan Blaž Račič je opomnil, da to, da imamo danes lastno državo, ne sme biti nekaj samoumevnega. »Pri tem je pomembno, da izrazimo spoštovanje do vseh tistih, ki so za to, da smo to dosegli, nosili glavo naprodaj. In iskrena hvala jim za to,« je še povedal.

V Adergasu so pripravili pester kulturni program z domovinsko tematiko. / Foto: Aleš Senozetnik

Na slovesnosti ob državnem prazniku v Škofji Loki je bil slavnostni govornik poslanec Marko Pogačnik. / Foto: Tina Dokl

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **IVAN FORTUNA s Preddvora**

Podelili inženirske iskre

Predsednik države Borut Pahor je v torek slovesno podelil priznanja inženirska iskra za najbolj inovativne dosežke za leto 2020. Med dobitniki so tudi Strokovna gimnazija Šolskega centra Kranj ter gorenjska podjetja Lotrič Meroslovje, Domel in EKWB kot del širše inženirske ekipe.

MATEJA RANT

Ljubljana – Inženirske iskre so na pobudo iniciative Inženirke in inženirji bomo! letos podelili prvič. Prejeli so jih Strokovna tehniška gimnazija Šolskega centra Kranj za prakso senčenja mladih v podjetjih Inženir za en dan, Gimnazija Vič za idejo Ministrstvo za nadarjenost in štiri inženirske ekipe, ki so v času epidemije covid-19 v rekordnem času razvile slovenske respiratorje; eno od ekip so sestavljala tudi tri gorenjska podjetja, in sicer Lotrič Meroslovje, Domel in EKWB. Priznanja jim je na slovesnosti v predsedniški palači podelil predsednik republike Borut Pahor, ki je častni pokrovitelj projekta Inženirke in inženirji bomo!

Inženirska iskra je priznanje za najbolj inovativne dosežke, ki jih je v zadnjem letu prepoznala ekipa Inženirke in inženirji bomo!

Inženirska iskra je priznanje za najbolj inovativne dosežke, ki jih je v zadnjem letu prepoznala ekipa Inženirke in inženirji bomo!, so sporočili iz urada predsednika republike. »Glavni namen je osvetliti in izkazati priznanje prebojnimi ali izvirnim

Med letošnjimi prejemniki priznanj inženirska iskra je tudi Strokovna gimnazija Šolskega centra Kranj. / Foto: Mark Breznik, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani

praksam, projektom ali dogodkom, ki so v šolskem letu pomembno prispevali k razvoju, veljavi in navdušenju za inženirski poklic in za inovativnost v družbi.« Predsednik Pahor je v svojem nagovoru ob izročitvi priznanj poudaril, da najvišji dosežki na področju znanosti niso samo plod znanja in talenta, temveč tudi poguma in vztrajnosti. »Tisto, kar odlikuje takšne posameznike, ki inovativnosti

dajejo piko na i, sta njihov pogum in vztrajnost, da pri prvem porazu ne odnehajo. Znašli smo se v svetu, v katerem utegneta prav inženirska in naravoslovna znanost s svojimi inovacijami rešiti zelo zahtevna družboslovna vprašanja,« je dejal Pahor in dodal, da ni nobenih razlogov, da bi Slovenci zaostajali za drugimi narodi. »Čeprav smo majhna država, lahko s svojo pametjo, inovativnostjo in vztrajnostjo ne samo

tekmujemo, ampak sodelujemo in zmagujemo v tem čudovitem projektu 21. stoletja.«

Letošnji nagrajeni dosežki so bili izbrani kot izjemni slovenski projekti, ki so imeli ali imajo potencial širokega odmeva in dosega med mladimi, s čimer zasledujejo vizijo iniciative navdušenja za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost, so ob tem še poudarili v iniciativi Inženirke in inženirji bomo!

k

KOMENTAR
MATEJA RANT

Res posebno šolsko leto

Letošnje šolsko leto je bilo resnično nekaj posebnega. Minulo sredo so učenci še zadnjič sedli v šolske klopi, ki so jih vmes zapustili za več kot dva meseca in izobraževanje nadaljevali na daljavo. Čeprav je torej v zadnjem obdobju zavladal občutek, da je spet vse »normalno«, pa se bodo razlike, ki so med učenci nastale v času, ko so šolska vrata ostala zaprta, verjetno v vsem obsegu pokazale šele jeseni, ko se bodo (če se bodo) šolarji spet vrnili v šolske klopi.

Ta čas namreč še nihče ne zna napovedati, kaj bo jeseni. Le upamo lahko, da se ne bo ponovila zgodba s sredine marca, ko so morali učenci čez noč ostati doma in se navaditi na drugačne oblike dela. Temu so se tako učenci kot učitelji različno prilagodili. Nekateri učitelji so zelo hitro izkoristili prednost sodobnih tehnologij in z učenci ohranjali stik tudi prek video povezav, kar je zagotovilo boljše sadove kot pri tistih, ki so se zadovoljili zgolj s pošiljanjem pisnih navodil in povezav do različnih spletnih mest z vnaprej posnetimi razlagami. In če so se nekateri pritoževali, da učitelji zahtevajo celo preveč povratnih informacij in so morali vsakodnevno pošiljati opravljene naloge, so drugi učitelji to precej poenostavili in jih odziv učencev na njihova navodila ni pretirano

zanimal. V tem primeru je vse breme tega, da so bile naloge resnično opravljene, padlo na starše. Ko bi le lahko vsi tako poenostavili delo od doma. Tudi učenci so namreč zelo različni – nekatere je to, da so si lahko šolsko delo samostojno razporedili čez dan in celo teden, dodatno motiviralo, druge je to le še bolj uspavalo. Vsaj za zdaj zato pouk na daljavo še ne more v celoti nadomestiti pouka v šoli, kar se je izkazalo zadnji mesec pouka, ko so se otroci vrnili v šolske klopi in so v šolah ugotavljali, da bo težko nadoknaditi zamujeno. Tako so tudi ministri držav članic Evropske unije, ki so se v minulih dneh sestali prek videokonference, ugotavljali, da si večina držav članic ne želi pouka na daljavo, deloma pristajajo le na kombinirano poučevanje v primeru, če bo to res potrebno.

Želim si, da bi torej letošnje šolsko leto res ostalo zgolj za spomine, o katerih bodo današnji otroci pripovedovali svojim otrokom in vnukom, ne pa, da bo to postalo »nova šolska normalnost«. Saj kot je v svojem nagovoru šolarjev ob koncu šolskega leta opozoril tudi predsednik republike, je šola veliko več kot golo nabiranje znanja, šola so tudi vsi prijatelji in simpatije; pa starši in učitelji, ki učence »potpečljivo in smelo vodijo skozi labirint znanja na Olimp védenja«.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavr! Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavr! Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

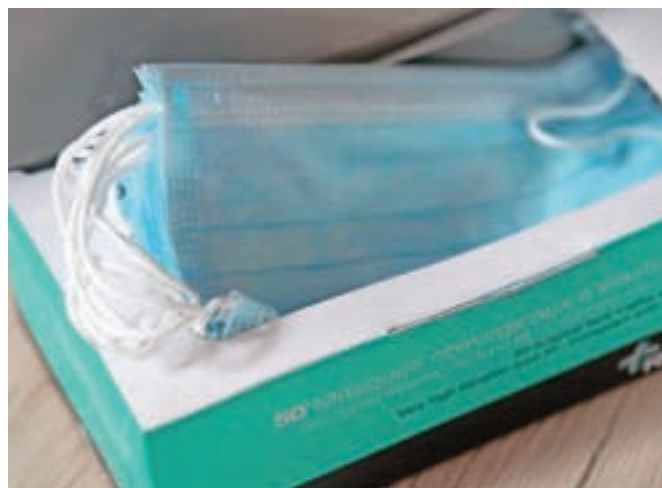
GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Maske so znova obvezne

◀ 1. stran

Epidemiološko oceno po državah redno spremlja Nacionalni inštitut za javno zdravje. Na rdeči seznam držav, iz katerih je pri vstopu v Slovenijo obvezna 14-dnevna karantena (razen izjem), je vlada dodala Albanijo in Portugalsko. Na rumeni seznam držav, iz katerih je pri vstopu obvezen negativni test na covid-19, ki mora biti opravljen v Evropski uniji oz. schengenskem območju, pa so dodali Luksemburg in Črna gora. Da bi se izognili zlorabam, so skrajšali veljavnost testa na covid-19 s treh dni na 36 ur.

Vlada je na sredini seji določila besedilo predloga novele zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije iz

Zaradi slabšanja epidemiološke slike je vlada znova uvedla obvezno nošenje zaščitnih mask in razkuževanje rok. Samo od ponedeljka do vključno srede smo imeli v Sloveniji potrjenih 26 novih okužb. / Foto: Gorazd Kavčič, arhiv Gorenjskega glasa

tretjega svežnja (PKP3), ki ga bo predložila v sprejetje državnemu zboru po nujnem postopku. S predlogom zakona se podaljšuje trajanje

ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo do 31. julija. Vlada lahko ukrep največ dvakrat podaljša za

obdobje enega meseca, vendar ne dlje kot do 30. septembra. Za financiranje dodatnih kadrov v socialnovarstvenih zavodih, ki izvajajo institucionalno varstvo v javni mreži, pa se v državnem proračunu zagotovi 31 milijonov evrov.

Državni proračun bo po predlogu novele zakona prevzel tudi breme delodajalcev za nadomestilo plače delavcem, ki imajo odrejeno karanteno, pri čemer bo višina nadomestila (petdeset ali osemdeset odstotkov plače) odvisna od vzroka za izdajo odločbe o karanteni.

Vlada je sprejela še odločitev, da bomo lahko turistične bone unovčili tudi pri izvajalcih, ki so odprti samo v času turistične sezone. Novela zakona naj bi začela veljati s prvim julijem.

Po prenovi že sprejeli prve goste

V Sava Hotels & Resorts so lani novembra začeli prenavljati Hotel Park na Bledu, končali pa so prav v času pandemije covid-19, zato so veliko pozornosti namenili tudi različnim ukrepom in uvajanju higienskih standardov za kar največjo varnost gostov in zaposlenih.

MATEJA RANT

Bled – V prenavo hotela tik ob jezerski promenadi, v katerem so včeraj že sprejeli prve goste, so po besedah direktorice Sava Hotels Bled Mojca Krašovec vložili nekaj več kot osem milijonov evrov. Ta čas so zasedeni približno 35-odstotno, že v juliju pričakujejo približno petdesetodstotno zasedenost. Trenutno je polovica gostov Slovencev, kar je za Bled novost, saj so prejšnja leta domači gosti ustvarili le okoli pet odstotkov nočitev, je poudarila

Mojca Krašovec. Med gosti so še Nemci in Avstrijci ter gostje iz srednjeevropskih držav. Sredi julija načrtujejo še odprtje Grand Hotela Toplice, preostale svoje hotele na Bledu pa bodo nato odpirali glede na rezervacije in zanimanje gostov, je napovedala Mojca Krašovec. Že sredi junija pa so odprli kamp v Zaki, kjer je bilo v minulih dneh več kot štiristo gostov, pri čemer jih je veliko že unovčilo turistične bone. »Tudi boni nam tako pomagajo oživljati turistično zgodbo na Bledu,« je zadovoljna Mojca Krašovec.

V Hotelu Park so s prenavo hotela, ki jo je navdihnila narava, pridobili še eno sobo in jih je zdaj gostom skupaj na voljo 218. »V hotelu se prepletata zgodbi dveh pomembnih elementov narave, vode in gozda. Del zgodbe vode je tudi vodna fontana v recepciji, iz katere si lahko vsak gost natoči naravno alpsko pitno vodo. V Sloveniji imamo namreč srečo, da povsod lahko pijemo vodo iz pipe, in to smo želeli pokazati tudi gostom,« je razložila Mojca Krašovec. Glede na to, da so prenavo končali ravno v času epidemije covid-19, so se prilagodili tudi novim standardom na področju turizma. Vpeljali so nove higienske standarde za večjo varnost tako gostov kot zaposlenih, ki so jih poimenovali Sava Hotels & Resorts Higienski standard Plus. »Z novimi higienskimi standardi smo še nadgradili ukrepe, ki jih za turistične objekte predpisuje Nacionalni inštitut za javno zdravje, je pojasnila Mojca Krašovec in dodala, da tako želijo, da bi se njihovi gostje počutili dobro in varno ter bi se

Mojca Krašovec ob vodni fontani v recepciji

na dopustu resnično lahko sprostili. Razkuževanje se začne že na recepciji, kjer so namestili tudi napredno termo kamero, s katero preverijo telesno temperaturo gostov. »Predvideni so tudi posebni protokoli, kako mora osebe ravhati v primeru, da jih zvočni signal na kameri opozori na povišano temperaturo.« Vsak gost prejme tudi komplet za osebno

zaščito, ki vsebuje zaščitno masko in razkužilne robčke ter kratka navodila, kako skrbeti za varnost. Novost je še razkuževanje vseh površin v sobah z vodikovim peroksidom. »Razkužena soba dobi plombo, ki jo pretrga šele gost, ko vstopi v sobo,« je razložila Mojca Krašovec.

V zgornjem nadstropju hotela so uredili tudi nov velneški center Spa Park, v

katerem nudijo različne masaže in kopeli ter sprostitevne, regeneracijske in razstrupljevalne programe. Obiskovalci se lahko sprostijo tudi v savnah in plavalnem bazenu, ob tem pa uživajo ob dih jemajočih razgledih na Bled, kot se je izrazila Mojca Krašovec. Prav razgledi so namreč po njenih besedah tudi ena glavnih značilnosti omenjenega hotela.

Novost je razkuževanje sob z vodikovim peroksidom.

Odobrena sredstva za čiščenje odpadne vode

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana, Jesenice – Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je sredi tedna izdala odločitev o finančni podpori za projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju zgornje Save – občina Jesenice. Za projekt v vrednosti 2,4 milijona evrov, ki ga bo izvajala Občina Jesenice, bo Kohezijski sklad prispeval nekaj manj kot 830 tisoč evrov. V okviru projekta bo zgrajena ustrezna infrastruktura za čiščenje komunalnih odpadnih voda. Zgrajena bo

fekalna kanalizacija na območju Murove, Stražišarjeve in krajevne skupnosti Sava. Na teh območjih namreč prebivalci še vedno zbirajo odpadno vodo v greznicah, ki niso skladne s predpisi. S projektom bo zagotovljena večja priključenost prebivalcev na gospodarsko javno infrastrukturo odvajanja in čiščenja odpadnih voda skladno z zahtevami veljavnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in direktive o odpadnih vodah, so sporočili iz službe vlade za razvoj in kohezijsko politiko.

Spominski dan s polaganjem venca

Žirovnica – Občina Žirovnica 29. junija obeležuje spominski dan v spomin na požig mostu in ustreljene talce v Mostah. Vsako leto pripravijo komemoracijo pri spomeniku talcev v Mostah, letos pa bodo po besedah župana Leopolda Pogarčarja zaradi preventivnih ukrepov, povezanih s covidom-19, spominski dan obeležili le s polaganjem venca. Venec bo položila delegacija, ki jo bodo sestavljali predstavniki Občine Žirovnica, predstavniki Združenje zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Žirovnica in Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica. »Kljub skromnejši obeležitvi spominskega dne pa naš ponos na ljudi, ki so žrtvovali svoja življenja za to, da danes živimo v svobodni državi in da govorimo slovenski jezik, ne bo nič manjši,« je ob tem poudaril župan.

Noč v znamenju fužinarjev

Na Poletno muzejsko noč so v Fužinarskem naselju Stara Sava na Jesenicah predstavili fužinarsko dejavnost in fužinarje, ki so nekoč krojili usodo mesta in pisali zgodbe življenja na Stari Savi.

MAŠA LIKOSAR

Jesenice – Fužinarska noč, kot so dogodek poimenovali v Gornjesavskem muzeju Jesenice, se je začela z odprtjem državne fotografske razstave Človek in kovina v Banketni dvorani v Kolpernu, ki jo je v sodelovanju z muzejem organiziralo Fotografsko društvo Jesenice. Že pred tem so talivci iz Muzejskega društva Železniki postavili vetrno peč, jo prižgali in vse do noči v njej talili železovo rudo. Obiskovalci so si v Muzeju delavske kulture v Kasarni lahko brezplačno ogledali stalno etnološko razstavo o načinu bivanja in življenja delavskih družin s Stare Save.

V okviru akcije Naša industrijska dediščina, naš ponos, ki jo sofinancirata Evropski sklad za regionalni razvoj ter Občina Jesenice, so predstavili dve novi železarski igri Zalaganje plavža in Prižig plavža, ki ju je izdelal domačin Aljoša Žnidar in bosta na trgu ostali trajno.

V vetrni peči so talivci iz Železnikov talili železovo rudo po postopkih, starih 2500 let.

»Po sistemu igre štiri v vrsto lahko prepoznate železarske znake in obenem glavne sestavine plavža. To so železova ruda, kisik, ogljik in apnenec. Na drugi igri gonimo kolo in na ta način prižgemo plavž,« je pojasnila direktorica Gornjesavskega

muzeja Jesenice Irena Lachen Benedičič in dodala: »V Gledališču Toneta Čufarja Jesenice so nam izdelali šest kostumov, ki jih tokrat prvič predstavljamo in jih bodo v muzeju uporabljali za personalizirano interpretacijska vodenja. Gre

za kostume zakoncev Ane in Viktorja Ruarda, ki je bil zadnji lastnik fužine, kemič Ignaca Heiserja, prve izobražene skrbstvene sestre Angele Boškin, Julija Bucellenia, ki je na Stari Savi dala zgraditi cerkev, ter kostum lika plavžarja.«

Za vode bo skrbel nov koncesionar

Po več kot enoletni zamudi bo vendarle podpisana koncesijska pogodba za urejanje voda na območju zgornje Save. Novi koncesionar je konzorcij družb Nivo Eko, HNG Hidrotehnika in Eho projekt.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Dobrih štirinajst mesecev po tem, ko je še prejšnja vlada Marjana Šarca na podlagi javnega razpisa za novega koncesionarja za izvajanje obvezne gospodarske javne službe urejanja voda na območju zgornje Save izbrala konzorcij družb Nivo Eko iz Žalca (vodilni partner), HNG Hidrotehnika iz Mengša in Eho projekt iz Ljubljane, bo, kot kaže, z izbranimi ponudniki vendarle podpisana tudi koncesijska pogodba. S tem zdajšnja vlada tudi lovi zadnji rok za podelitev koncesije, saj se 24. junija izteče začasna pogodba s podjetjem Nivo Eko o izvajanju najnujnejših del na vodotokih zgornje Save.

Medtem ko so bile vse druge koncesijske pogodbe za urejanje vodotokov v Sloveniji z izbranimi koncesionarji

podpisane že junija lani, pa se je podelitev koncesije za območje zgornje Save zavlekla za leto dni. Na lansko odločitev vlade glede novega koncesionarja se je namreč pritožilo podjetje VGP iz Kranja, ki je bilo dolga leta koncesionar za urejanje vodotokov na Gorenjskem. VGP se je na izbiro novega koncesionarja pritožil zaradi nestrinjanja z ugotovitvami strokovne komisije za pregled in vrednotenje ponudb. Kranjskemu podjetju je medtem že potekla koncesija, vlada pa je s posebnim sklepom do 24. junija žalsko podjetje Nivo Eko kot najugodnejšega ponudnika izbralo za izvajalca najnujnejših vzdrževalnih del na vodotokih zgornje Save.

Državna revizijska komisija je pritožbo VGP dokončno zavrnila šele 19. aprila letos, na tej podlagi pa je vlada

še 18. junija v upravnem postopku izdala odločbo o podelitvi koncesije za javne službe urejanja voda na območju zgornje Save konzorciju družb Nivo Eko, HNG Hidrotehnika in Eho projekt. »Po izdaji odločbe in njeni vročitvi bo prišlo do podpisa koncesijske pogodbe z novim koncesionarjem, kar bo predvidoma do konca tega meseca,« so napovedali na ministrstvu za okolje in prostor. V VGP so ob tem za Gorenjski glas pojasnili, da se na zadnjo odločbo vlade ne bodo pritožili, saj po trenutno veljavni zakonodaji nimajo več možnosti pritožbe.

Koncesijska pogodba za javne službe urejanja voda na območju zgornje Save se sklepa za naslednje sedemletno obdobje, ocenjena letna vrednost koncesije pa je okoli 822 tisoč evrov.

Trideset let sindikata

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Svet gorenjskih sindikatov praznuje trideset let. Ustanovna skupščina tedanjega Sveta kranjskih sindikatov je bila 28. junija 1990. To leto je bilo v slovenskem sindikalnem prostoru zelo turbulentno, saj so se tedaj ustanovile ali preoblikovale domala vse sindikalne organizacije. Članstvo v sindikatu je postalo prostovoljno in pred vrati so bile pomembne družbene spremembe, od lastninjenja

družbene lastnine do vzpostavitve novega družbenega reda in številnih stečajev velikih podjetij.

Danes Svet gorenjskih sindikatov skrbi za pravice zaposlenih, sindikalnim zapuščinam omogoča izobraževanja in usposabljanja z namenom pridobitve zadostnega znanja, da kot enokopravni partnerji lahko sodelujejo pri dogovarjanju z delodajalci o pravicah zaposlenih in za podjetniške kolektivne pogodbe. Svet gorenjskih sindikatov presega

gorenjski teritorij, saj združuje člane po vsej Sloveniji in je reprezentativna sindikalna organizacija, ki sodeluje tako pri sklepanju kolektivnih pogodb dejavnosti na ravni države, prek partnerskih sindikatov pa tudi v različnih strokovnih skupinah za oblikovanje delovne in socialne zakonodaje na ravni države. Kot poudarjajo, sindikati obstajajo in delujejo v prvi vrsti zaradi članov, ki se vanje združujejo, kar pomeni, da mora na prvem mestu vedno ostati delavec.

Denar za investicije v Planici

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Na nedavni seji odbora je vlada v veljavni Načrt razvojnih programov 2020–2023 uvrstila projekt investicije v Nordijski center Planica 2020. Kot je znano, je vlada lani sprejela namero o sodelovanju in podpori Republike Slovenije pri izvedbi in promociji svetovnega prvenstva FIS v Smučarskih

poletih 2020 in svetovnega prvenstva FIS v nordijskih disciplinah 2023 v Planici. Kot lastnik Nordijskega centra Planica mora zagotoviti infrastrukturo, ki bo omogočala izvedljivost prvenstva. Zato je treba izvesti pripravo deponije za skladiščenje snega, sistem za zasneževanje, poglobitev vrtine za črpanje podtalnice, nadgradnjo optike v Nordijskem centru

Planica, nadgradnjo osvetlitve zaletišča ter dodatna zelena mesta na letalnici. Vse to bo izvedeno v okviru novo odprtega projekta Investicije v Nordijski center Planica 2020. Vrednost projekta znaša 374 tisoč evrov. Iz proračunskih sredstev bo v ta namen zagotovljenih 360 tisoč evrov, iz sredstev republiškega Zavoda za šport Planica pa 14 tisoč evrov.

Prihodnje leto gradnja vrtca v Mojstrani

Kranjskogorski občinski svetniki so na junijski seji sprejeli prvi rebalans proračuna za letošnje leto.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kot je ob rebalansu proračuna pojasnil domači župan Janez Hrovat, so se zaradi novega koronavirusa znižali prihodki iz turizma, ki je glavni generator občinskega proračuna. Prihodki so nižji za nekaj več kot 1,2 milijona evrov, predvsem zaradi izpada turistične takse in koncesije od iger na srečo, je pa višja dohodnina. Odhodki so nižji za skoraj 1,7 milijona evrov, v naslednje leto se prenašata dve večji investiciji, gradnja vrtca v Mojstrani in investicija na čistilni napravi Tabre (grablje, dehidracija). V skupnem prihodu znašajo nekaj čez 9,5 milijona evrov, odhodki pa nekaj čez 11,6 milijona evrov, razliko bodo pokrili iz presežkov preteklih let. Kot se je pokazalo, je bilo v minuli zimi tudi nekaj manj stroškov z zimsko službo.

Edini vloženi amandma k rebalansu je bil županov, z njim so svetniki soglašali. Občina bo za sofinanciranje investicij prejela do

Občina bo na županov predlog dodatnih 26 tisoč evrov državnih sredstev dodala k obnovi ceste Dovje vzhod (na relaciji do Kampa Vogu), ki je v novem načrtu razvojnih programov.

datnih 26 tisoč evrov nepovratnih državnih sredstev zaradi dviga povprečnine po zakonu o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije. Občina bo na županov predlog ta državna sredstva dodala k obnovi ceste Dovje vzhod (na relaciji do Kampa Vogu), ki je v novem

načrtu razvojnih programov (NRP), s tem »prostih« dobrih 26 tisoč evrov v občinskem proračunu pa so razporedili na postavko splošne proračunske rezervacije, ki se uporablja za nepredvidene namene.

Letos zaradi manj priliva v proračun ne bo javnih razpisov za pospeševanje drobnega gospodarstva in obnove fasad, znižali so stroške na področju otroških igrišč (postaviti na Dovjem in v Zelencih bosta v naslednjem letu) in obnove stanovanj. V Kranjski Gori obnavljajo mrliške vežice in stopnišče, ne bo pa še gradnje žarnega zidu. Z rebalansom je zagotovljenih več sredstev za obnovo občinskih cest, med drugim ceste v Naselju Slavka Černeča v Kranjski Gori, ki je uvrščena v nov NRP. Dodana so tudi sredstva za pripravo dokumentacije za nov vodohran Srednji Vrh ...

Izberi svoj stil poletja.

Zagotavljamo vam varnejšo in boljše izkušnjo nakupovanja, kot kjerkoli drugje.

STOP SHOP

MANA

PEPCO

SPORTINA

TEDI

BIG BANG

dm

kik

PIKAP LONICA

DIPO!

SPORTSDIRECT.COM

TOSCANA

Skrbimo za vašo varnost:
- Trgovine z ločenimi vhodi
- Parkiranje pred vhodi trgovin

stop-shop.com

Občina podpisala pogodbo za nakup prostorov

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta teden je kranjski župan Matjaž Rakovec podpisal pogodbo o nakupu prostorov za dnevno varstvo starejših. Kot smo že poročali, bodo ti v nekdanjem trgovskem objektu Mercatorja na Planini. Kupnina znaša 250 tisoč evrov. V objektu je treba preurediti prostore za dnevno varstvo, da se uredijo garderobe in sanitarije, družabni prostor, prostor za počivanje ter za zaposlene in dostavo hrane. Predvidoma bo urejena tudi zunanja

terasa. Predvideni okvirni stroški gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del (brez opreme) znašajo dvesto tisoč evrov. Natančnejša ocena bo znana po pridobitvi dokumentacije, ki je trenutno še v izdelavi.

Kot sporočajo s kranjske občine, se je s podpisom pogodbe začel postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja. Začetek obnovitvenih del na Mestni občini Kranj pričakujejo že letos, novi prostori za prve uporabnike pa naj bi bili pripravljeni drugo leto.

Zlato priznanje za konopljin čaj

Kranj – Na Ptuju bi morala biti v sredini maja tradicionalna državna razstava kmečkih prehranskih izdelkov z naslovom Dobrote slovenskih kmetij, a so jo zaradi epidemije covid-19 prestavili na 5. in 6. september. V okviru priprav na razstavo potekajo tudi ocenjevanja izdelkov v različnih prehranskih skupinah. Zdaj so znani že tudi rezultati ocenjevanja vzorcev čaja. Matej Rozman z Jame (občina Kranj) bo na razstavi za premium konopljin čaj prejel zlato priznanje.

Blagoslov orgel v Crngrobu

Crngrob – V starodavni romarski cerkvi v Crngrobu bodo zdonele obnovljene orgle. V nedeljo, 28. junija, bo ob 11. uri po sveti maši blagoslov Janečkovih orgel, ki ga bo opravil nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Obnovljene orgle bo predstavil Gregor Voje. Po maši bo razstava mašnih plaščev in nekaterih paramentov, avtorica razstave in prispevka v priložnostni publikaciji je dr. Tina Šuštaršič.

Popravka

V torkovi številki Gorenjskega glasa smo v članku Priznanja za odličnost pri prejemnikih županovih petic zapisali, da jo je prejela Ena Žnidar, pravilno je Eva Žnidar; v članku Inovativnost zaposlene tudi povezuje pa smo v podpisu k sliki zapisali Marko Žnidar, pravilno je Mark Žnidar. Za napaki se opravičujemo.

Razveselile so jih z odejami

Terapevtske odeje osebam z napredovano demenco veliko pomenijo, zato so se v Domu upokojencev Kranj in Domu starejših občanov Preddvor razveselili udeleženk projekta Socialna aktivacija Gorenjske, ki ga izvaja Ljudska univerza Kranj. Spodbudne novice o dnevnem centru za starejše.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na Ljudski univerzi Kranj se zavedajo moči znanja na vseh področjih in v vseh obdobjih življenja, zato se zadnjih pet let intenzivneje ukvarjajo tudi z demenco. Decembra leta 2017 so odprli prvo demenci prijazno točko na Gorenjskem, prav tako so regijski koordinator demenci prijaznih točk. Lani septembra so kot vodilni partner začeli izvajati večletni projekt Socialna aktivacija Gorenjske. Projekt je namenjen ženskam, ki prihajajo iz drugih kulturnih okolij. Aktivnosti temeljijo na pridobivanju znanja

slovenščine, razvoju oziroma krepitvi socialnih in delovnih kompetenc, dvigu motivacije za vključevanje v družbo ter pomoči pri integraciji v širše okolje in pri približevanju trgu dela.

»Ena od vsebin obsega tudi delovno-učni projekt. Ideja projekta je informirati in ozaveščati o prvih znakih demence pri starejših osebah ter spoznati in izdelati enega od didaktičnih pripomočkov za čim daljšo aktivnost oseb z demenco. Odločili smo se za izdelavo terapevtskih odej za osebe z napredovano demenco,« je prejšnji teden ob predaji odej v Domu upokojencev Kranj

poudarila direktorica Ljudske univerze Kranj Mateja Šmid.

»Dva meseca smo zbirale material, se učile šivati in na koncu izdelale trideset terapevtskih odej, ki jih danes podarjamo osebam z demenco,« je povedala strokovna vodja projekta Iris Zavelcina, Renata Dobnikar, ki je sodelovala pri projektu, pa je pojasnila, da so odeje pomembne za občutek toplote in varnosti, kar osebam z napredovano demenco še posebno veliko pomeni.

Tako direktorica Doma upokojencev Kranj Nadjana Gantar kot namestnica direktorja Doma starejših

občanov Preddvor Svjetlana Miljanović, stanovalci ter drugi zbrani na priložnostnem srečanju, so se poleg ličnih odej razveselili tudi besed kranjskega podžupana Janeza Černeteta, ki je povedal, da na občini pripravljajo strategijo za oskrbo starejših, prav tako je v načrtu gradnja novega doma upokojencev na Zlatem polju. »Prav danes smo dobili veselo novico z ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da bodo podprli naš projekt dnevnega centra za starše tukaj v bližini, v nekdanjem Mercatorju,« je povedal Janez Černe.

Udeleženke projekta Socialna aktivacija Gorenjske so prejšnji teden v Dom upokojencev Kranj prinesle terapevtske odeje.

Del cene vode bo plačala občina

Kranjski mestni svetniki so potrdili višjo ceno oskrbe z vodo, zvišanje pa bo za uporabnike nižje od napovedanega, saj bo kranjska občina del cene plačala iz proračuna.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na torkovi seji brez razprave z večino glasov sprejeli povišanje cen oskrbe s pitno vodo, saj so se svetniške skupine že pred sejo dogovorile, da bo zvišanje za uporabnike nižje od prvotnih izračunov. Občina bo namreč subvencionirala polovico razlike med predlagano ceno storitve in predlagano ceno s proračunom.

Večina povišanja je potrebna zaradi stroškov omrežja, to je obnov hišnih priključkov in menjav vodomero. Veliko tega vzdrževanja je bilo že v preteklem letu in se nadaljuje tudi letos.

Tako se osnovne cene oskrbe s pitno vodo v skupnem znesku povečujejo za

enega leta bodo veljale cene oskrbe s pitno vodo s poračunom.

Na slavnostnem dogodku na Gospodarski zbornici Slovenije je župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec prejel certifikat Voda iz pipe in se s podpisom zavezal, da bo občina v poslovnih prostorih in na dogodkih, ki jih organizira, ponujala pitno vodo iz pipe. Prav tako bo k pitju vode iz pipe spodbujala svoje zaposlene, partnerje, podizvajalce in druge.

16,6 odstotka, kar za reprezentativno gospodinjstvo (poraba 16 kubičnih metrov vode in priključek dimenzije DN20) pomeni na položnici 2,26 evra mesečno več (znesek na položnici za reprezentativno gospodinjstvo 15,84 evra). Za obdobje

Ker bo Mestna občina Kranj gospodinjstvom in izvajalcem nepridobitnih dejavnosti celotno obdobje cene s proračunom subvencionirala polovico razlike med predlagano ceno storitve in predlagano ceno s proračunom, bo povišanje

nekaj nižje. Reprezentativno gospodinjstvo bo po cenah s proračunom eno leto mesečno plačevalo za oskrbo z vodo 16,64 evra. S 1. julijem 2021 se bodo cene vrnila na osnovne brez proračuna in bo znesek na položnici za gospodinjstvo 15,84 evra.

Vse občine ustanoviteljice (Kranj, Naklo, Šenčur, Cerklje, Preddvor, Jezersko, Medvode) imajo sicer enotne cene.

»Svetniki so sprejeli odločitev, da bo občina z 210 tisoč evri sofinancirala podražitev. Ko bodo vse občine sprejele podražitev, bo začela veljati višja cena,« je pojasnil župan Matjaž Rakovec. To naj bi bilo 1. julija.

DRUŠTVO "ROVTARJI"
smučanje in kolesarjenje po starem
ŠKOFJA LOKA

13. Srečanje starodobnih kolesarjev

27.6.2020 v Škofji Loki

9-10⁰⁰ Parkiranje in prijava vseh udeležencev v bivši vojašnici.
Startnine ni!

od 10^h **Prodaja in razstava starodobnih koles in smuč**

10³⁰ Pričetek povorke kolesarjev proti Mestnemu trgu:

- Obisk tržnice na Mestnem trgu
- Kulturni program
- Kolesarjenje po Škofji Loki in okoliških vaseh
- Zaključek in pogostitev Pristrčno vabljeni!

DRUŠTVO ROVTARJI: SMUČANJE IN KOLESARJENJE PO STAREM ŠKOFJI LOKA, POULIČNINI T. ŠKOFJA LOKA

Znatna podražitev kamniških vrtcev

Jeseni se bodo zaradi dviga plač v javnem sektorju za petino podražili programi za predšolsko vzgojo v kamniških vrtcih. Prvo zvišanje cen po skoraj enajstih letih so nekoliko ublažili z dodatno subvencijo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Prejšnji teden, je kar devet ur trajajoča seja kamniškega občinskega sveta prinesla tudi znatno podražitev programov za predšolsko vzgojo v občini, ki se niso podražili od leta 2009. Cena programov za otroke v prvem starostnem obdobju bo višja za slabih 24 odstotkov in se bo povečala s 475 na 587 evrov. Cene programov drugega starostnega obdobja so poskočile za dobrih dvajset odstotkov, s 369 na 445 evrov. Za dobrih 20 oziroma 22 odstotkov pa sta se podražila tudi programa kombiniranega in poldnevnega oddelka.

Tako kot v drugih občinah so glavni razlogi za podražitev višji stroški dela, ki predstavljajo 74 odstotkov vseh stroškov, pa tudi višji stroški materiala in storitev ter živil za otroke. Svetniki so se načelno strinjali, da je sprememba potrebna, saj je

Vrtci v Kamniku bodo od septembra dražji. / Foto: Jasna Paladin (arhiv Gorenjskega glasa)

zaradi višjih stroškov občina razliko, ki se ni pokrila s sedanji cenami programov, od lani doplačevala iz lastnega proračuna. Razprava pa se je vnela okoli načina dviga. Več svetnikov je namreč menilo, da gre za drastično podražitev, ki je še posebno neprimerna v času po epidemiji covid-19, ko je več ljudi

na čakanju ali celo brez dela, negotovost na trgu dela pa višja. Predvsem svetniki Liste Dušana Papeža in LMŠ so menili, da bi bilo bolj na mestu večkratno postopno zviševanje cen že v prejšnjih letih, kot so to storili v nekaterih okoliških občinah. Župan Matej Slapar je poslušal tudi vprašanja, zakaj se lani

septembra, ko je občina že poslala vrtcem izhodišča za oblikovanje novih cen in je največji javni Vrtec Antona Medveda predlagal 15-odstotno povišanje, ni odločil, da bi predlog obravnaval občinski svet. »Občanom bi posredovali povsem drugačno sporočilo, če bi stroške zviševali postopoma,« je med

drugim povedal Edis Ružič.

Občina, ki sicer iz proračuna za vrtce namenja začetnih pet milijonov, bo podražitev ublažila z dodatnim znižanjem. Tako da bodo starši otrok v programu prvega starostnega obdobja plačali 9,5 odstotka manj od siceršnjega plačila za svoj dohodkovni razred, za starše otrok v programu drugega starostnega obdobja ter kombiniranem in poldnevem oddelku pa bo popust

Polne cene programov v vrtcih so se zvišale za od 20 do 24 odstotkov.

znašal 8,5 odstotka.

V lanskem letu je bilo denimo največ staršev uvrščenih v peti dohodkovni razred, ki plačuje 35 odstotkov polne cene. Ti so denimo do sedaj za otroka v prvem starostnem obdobju plačevali 166 evrov, odslej pa bodo

ob novih cenah in upoštevanju 9,5-odstotnega popusta 186 evrov.

Občina bo dodatno subvencionirala tudi poletne rezervacije pod ugodnejšimi pogoji. Tako bodo staršem za primer koriščenja poletnih rezervacij med 1. junijem in 30. septembrom plačali petdeset odstotkov cene z odločbo določenega dohodkovnega razreda.

Poleg novih cen vrtcev so svetniki potrdili tudi pravilnik o merilih in postopku za dodeljevanje mesečnih subvencij za otroke, ki ne obiskujejo organiziranih vrtcev, s čimer želi občina omiliti stiske staršev otrok, ki so bili zaradi pomanjkanja prostih kapacitet v vrtcu zavrženi na javnem pozivu ali njihov otrok iz kakšnega drugega razloga vrtca ne obiskuje. Starši teh otrok bodo tako upravičeni do 117 evrov mesečne subvencije, za kar je v proračunu namenjenih trideset tisoč evrov.

Čez Soriško planino v Bohinj

Arriva Slovenija je uvedla novo avtobusno povezavo med Škofjo Loko, Soriško planino in Bohinjem.

ANA ŠUBIC

Kranj – Po lanski uvedbi avtobusnih prevozov iz Bohinjske Bistrice na Soriško planino bo v poletnem času tja vozil tudi avtobus iz škofjeloške smeri. Arriva Slovenija je namreč včeraj uvedla novo linijo med Škofjo Loko, Soriško planino in Bohinjem, kamor bo avtobus vozil ob koncih tedna in praznikih vse do konca avgusta. »Odhoda iz Škofje Loke čez Soriško planino v Bohinj sta ob 7. in 15. uri. Iz Bohinja na Soriško planino avtobus odpelje ob 9. uri, vrnitev iz Bohinja je ob 18.20,« so pojasnili v Arrivi in dodali, da so linijo uvedli na predlog Javnega

zavoda Ratitovec in Turizma Bohinj v sodelovanju s pristojnim ministrstvom.

Nove avtobusne povezave so se še posebno razveselili v turističnem centru Soriška planina. Kot je dejala direktorica Polona Golija, so se zanj zavzemali vsi v okolici Soriške planine, krajevna skupnost, krajevna društva in domači ponudniki storitev. Dodala je, da je pred desetletjem in več iz selške smeri avtobus že vozil na Soriško planino, česar se spomnijo predvsem starejši planinci in nabiralci borovnic. Ponovno vzpostavljena avtobusna povezava je po njenem še posebno zanimiva za pohodnike, različna društva,

ki se odpravljajo na izlete, pa tudi za domačine, ki bodo lahko ob koncih tedna uporabljali tudi javni prevoz npr. do Bohinja. Povedala je tudi, da je linija plačljiva, vožnja iz bohinjske smeri, od koder avtobus vozi ob torkih, četrtek in koncih tedna, pa je za imetnike kartice Gost Bohinja brezplačna. Golijeva upa, da bo nova povezava naletela na čim boljši odziv in da bo postala stalnica na njihovem območju.

Iz Arrive so še sporočili, da bodo s 1. julijem vzpostavili tudi sezonsko linijo iz Kranjske Gore čez Vrščič do Bovca, poleg tega pa ob nedeljah uvajajo novo povezavo med Kranjem, Ljubljano in Jezerskim.

Pogodbe za odvoz embalaže

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Minister Andrej Vizjak je v sredo podpisal 34 tripartitnih pogodb, ki so bile odpremljene komunalnim podjetjem. S tem je omogočen takojšen odvoz odpadne embalaže, ki se že več mesecev kopiči pri komunalnih podjetjih, so sporočili z

ministrstva za okolje in prostor. Gre za začasni ukrep, s katerim država rešuje zatečeno stanje iz preteklih let in letos zbrane odpadne embalaže, saj so bile kapacitete skladiščenja v zbirnih centrih komunalnih podjetij namreč že močno presežene. Kot so še sporočili z ministrstva, je zaradi tega obstajalo resno

tevanje za onesnaženje okolja in zdravja ljudi, ogroženo pa je bilo tudi doseganje predpisanih okoljskih ciljev na področju ravnanja z odpadki.

Vrednost trenutno podpisanih pogodb znaša 3,1 milijona evrov. Gre za ukrep, ki je bil sprejet v interventnem zakonu za omilitve posledic pandemije.

Agrosaat in Kmetijsko gozdarski Zavod Kranj
v sodelovanju s Poličarjevo kmetijo

VABIMO NA ŽE 20. TRADICIONALNI DAN POLJA, v torek, 30. junija 2020, ob 10. uri na Polico pri Naklem

Predstavili vam bomo:

- Ozimna krmna žita z novostmi (ječmen, tritikala).
- Nove slovenske in tuje sorte krompirja.
- Poskus s silažno koruzo.
- Apnena gnojila Bodenkalk in novost Agrokalcit hlev za higieno hleva.
- Pomen strniščnih dosevkov in krmnih mešanic za rodovitnost tal ter pridelavo krme.

Pogovorili se bomo o pridelovalni sezoni žit, krompirja in koruze, sledi tradicionalno druženje na Poličarjevi kmetiji.

REZERVIRAJTE SI TOREK 30. 6. 2020!

Agrosaat
SEJEMO PRIHODNOST

RWA Slovenija, d.o.o.,
Dolenjska c. 250a, Škofljica
T: 01 514 00 70,
E: semena@agrosaat.si
www.agrosaat.si

Vzpon na Črnivec

MAŠA LIKOSAR

Snovik – Minulo soboto je potekal 15. Kolesarski vzpon Terme Snovik-GTC 902 Črnivec 2020, ki ga tradicionalno organizira Turistično društvo Tuhinjska dolina v sodelovanju s Termami Snovik.

Tekmovanja se je udeležilo 36 tekmovalcev, od tega pet tekmovalk. Trasa vzpona, ki je poteka iz Term Snovik proti Črnicu, je bila dolga deset kilometrov, kolesarji pa so morali premagati dobrih štiristo metrov višinske razlike. Med ženskami se je najbolje odrezala Špela Škrajnar s časom 35 minut in 45 sekund, druga je bila

Špela Šipelj in tretja Matejka Prešeren. Med moškimi je bil s časom 26 minut in deset sekund najhitrejši Matej Lovše, drugi Boštjan Hribovšek in tretji Blaž Žle.

Po startu odraslih tekmovalcev se je na otroški tekmi pomerilo tudi 15 mladih kolesarjev in kolesark. Krožna trasa, dolga dva kilometra, je bila speljana po okolici Term Snovik. Za otroke, mlajše od deset let, je bil predviden en krog, za otroke od 11. do 15. leta starosti pa dva kroga. Med deklicami je zlato medaljo prejela Anamarija Kosec, med dečki pa je v skupini A zmagal Tadej Dogša, v skupini B pa Žan Rojc.

Na 15. kolesarskem vzponu na Črnivec se je pomerilo 31 tekmovalcev in 5 tekmovalk. / Foto: Primož Pičulin

KRATKE NOVICE

Državno prvenstvo v vožnji na čas

Gorje – Kolesarski klub Gorje je organizator letošnjega odprtega državnega prvenstva v vožnji na čas. Tekmovanje bo to nedeljo, 28. julija, začelo pa se bo ob 12. uri. Za naslove prvakov se bodo pomerili kolesarji in kolesarke v vseh kategorijah. Start bo pred trgovino Mercator v Zgornjih Gorjah, 15,7 kilometra dolga trasa pa bo potekala prek Krnice, Zatrnika in Mrzlega studenca do Rudnega polja, kjer bo cilj. V času tekmovanja bo cesta za promet zaprta.

Balinarji Trate v polfinalu s prvega mesta

Škofja Loka – Sobotni zadnji krog rednega dela balinarske superlige je dokončno potrdil vse štiri udeležence zaključnega turnirja državnega prvenstva v balinanju, ki bo jutri in v nedeljo v Šiški. V odločilne boje bo z najboljšim izhodiščem krenila ekipa Trate, ki je na sobotni tekmi premagala Ilirsko Bistrico. Polfinalna para sta tako Trata – Zabiče (jutri ob 15. uri) in Agrochem Hrast – Skala (jutri ob 10. uri). Finale bo v nedeljo ob 14. uri.

Tekmovalno slovo Fabjanove in Tepeša

Kranj – Dolgoletna reprezentantka v smučarskem teku Vesna Fabjan iz Besnice je ta teden napovedala konec kariere. »Prišel je čas, da zaključim pomembno poglavje v svojem življenju in odprem nov list,« je sporočila Fabjanova, ki je največji uspeh dosegla na olimpijskih igrah 2014 v Sočiju, kjer je osvojila bronasto kolajno v sprintu. Prav tako je slovo od tekmovanja ta teden sporočil dolgoletni reprezentant v smučarskih skokih Jurij Tepeš.

Nogometaši Mure so pokalni zmagovalci

Brdo pri Kranju – Minulo sredo je bila na Brdu pri Kranju odigrana finalna tekma pokala Slovenije. Nogometaši Mure so premagali Nafto 1903 z 2 : 0 (0 : 0) in se veselili tudi igranja v kvalifikacijah za evropsko ligo v prihodnji sezoni. Ta konec tedna pa bodo prvotigaši odigrali tekme tridesetega kroga. Ekipa Triglava bo že danes ob 20. uri gostovala pri Rudarju v Velenju, nogometaši Domžal pa bodo v nedeljo ob 18. uri gostovali v Fazaneriji pri Muri.

Zaključek sezone je negotov

Kranjski vaterpolisti, ki imajo v tej sezoni že lovoriko pokalnih prvakov, so si želeli tudi zaključka državnega prvenstva, s čimer pa se v nekaterih klubih niso strinjali.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Epidemija covid-19 je spremenila večino športnih tekmovalnih koledarjev, vsa tekmovanja pa so že marca prekinili tudi vaterpolisti. Ko so se prejšnji mesec vrnili v bazene, so v večini klubov upali, da bodo na začetku poletja dokončali tudi obračune za naslov državnega prvaka, zato so bili pred dnevi presenečeni, saj so iz Zveze vaterpolskih društev Slovenije dobili sporočilo, da se tekmovanja ne bodo nadaljevala.

»Ali bo zaključek jeseni ali še ne bo, ne vemo. Dejstvo je, da je bil predlog strokovnega sveta, da se državno prvenstvo za vse kategorije v prilagojeni obliki ta mesec spleje do konca, vendar je predsedstvo sprejelo odločitev, da se tekmovanja ne nadaljujejo. Niso se sicer odločili, da je prvenstvo zaključeno, saj bi sicer morali določiti, kako je glede državnih prvakov,« pojasnjuje sekretar AVK Triglav Tadej Peranovič, ki je

Vaterpolisti Triglava so v tej sezoni že osvojili naslov pokalnih prvakov, zdaj pa upajo, da se bodo lahko borili tudi za naslov državnih prvakov. / Foto: Gorazd Kavčič

tudi član strokovnega sveta Zveze vaterpolskih društev Slovenije.

Peranovič tudi pravi, da v klubu sedaj v vseh kategorijah normalno trenirajo, kar pa je težko, saj ne vedo, kdaj in kako bodo spet lahko igrali. »Da ne bi povsem izgubili

tekmovalnega ritma in želje po dokazovanju, smo se s kamniškimi klubom dogovorili za prijateljske trening tekme, ki jih igramo z različnimi skupinami v teh dneh. Jutri bo nova članska tekma v kranjskem pokritem bazenu. Kako bo potem, še ne

vemo, saj se z Zavodom za šport Kranj dogovarjamo za termine treningov v avgustu v letnem bazenu, vendar imajo tam omejitve zaradi epidemije in je vprašanje, kdaj in kako bomo sploh lahko trenirali,« še dodaja Peranovič.

Spodbujajo jekleno voljo mladih

Minuli petek so v Dvorani Podmežakla na Jesenicah pripravili turnir uličnega hokeja.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – V sklopu Dnevoev športa so v jeseniškem hokejskem klubu v sodelovanju z Zavodom za šport Jesenice, Športno zvezo Jesenice, Občino Jesenice in njihovim generalnim sponzorjem SIJ Acroni iz Skupine SIJ pripravili turnir Jeklena volja.

Turnir je bil še eden izmed dogodkov, tesno povezanih s projektom Jeklena volja, aktivacijo športnih sponzorstev

Skupine SIJ, v okviru katerih prebujajo jekleno voljo mladih, športnih štipendistov ter športnih klubov po vsej Sloveniji.

Turnir v uličnem hokeju je zato potekal pod sloganom: Naj zmaga tisti, kategera jeklena volja je močnejša! Med glavnimi pobudniki je bil Brane Jeršin, dolgoletni hokejski delavec, sedaj pa član Športne zveze Jesenice. "S športnim direktorjem, HDD SIJ Acroni Jesenice Marcelom Rodmanom

sva razmišljala o tem, kako malokrat še vidiva otroke, ki bi igrali hokej na dvorišču pred blokom. Ponudila se je ideja, da bi obudili ulični hokej. Žal je vreme preprečilo, da bi to čudovito popoldne preživeli na zraku,« je po turnirju povedal Jeršin.

Tako je okrog sto otrok celo popoldne preživelo v Podmežakli. Na turnirju se je borilo osem ekip v starostnih skupinah od osem do deset let in od deset do dvanajst let, ob igrišču pa sem

jim je pridružilo tudi veliko navijačev. Na koncu sta najboljši ekipi v obeh kategorijah sestavili skupno moštvo, ki se je za glavno nagrado in ime zmagovalca turnirja pomerilo z igralci ekipe SIJ Acroni Jesenice. Na koncu je jekleno hokejsko palico, ki so jo posebej za to priložnost izdelali v družbi SIJ Acroni Jesenice, dvignila ekipa mladih izzivalcev, ki je v dramatičnem obračunu do zmage prišla šele po izvajanju kazenskih strelav.

V Dvorani Podmežakla so se mladi minuli petek pomerili na hokejskem turnirju. / Foto: Domen Jančič

Lani več prihodkov, dobiček pa nižji

Gorenjsko gospodarstvo je lani prihodke povečalo na 7,2 milijarde evrov, skupni dobiček pa se je znižal na 333 milijonov evrov. Narasla brezposelnost med epidemijo covid-19 se junija znižuje.

ANA ŠUBIC

Kranj – Na kranjski izpostavi Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (Ajpes) so predstavili rezultate poslovanja gorenjskega gospodarstva v lanskem letu, še pred tem pa so se dotaknili aktualnih razmer, povezanih s koronavirusom. »Križa, ki nas je prizadela, je vplivala tudi na zmanjšanje novoregistriranih in

za predložitev letnih poročil zamaknil z 31. marca na 31. maj. Nerevidirana letna poročila je predložilo 5681 gorenjskih gospodarskih družb, ki so imele 46672 zaposlenih oziroma 1750 več kot leto poprej. Ustanovljenih je bilo 317 družb, kar je 67 več kot predlani, poslovati pa jih je prenehalo 273 oziroma 15 manj. Družbe so ustvarile 7,2 milijarde evrov prihodkov oziroma tri

letom 2018 izboljšala za tri odstotke. »Gorenjske družbe so glede na kazalnike produktivnosti zaostajale za Slovenijo, saj so zaposleni v povprečju preteklo leto ustvarili 22 odstotkov manj prihodkov in 5,3 odstotka nižjo dodano vrednost na zaposlenega. Celotna gospodarnost se v primerjavi z lanskim letom ni spremenila in je znašala 1,06,« je pojasnila Kajdiževa.

za desetino na 520 milijonov evrov ter ustvarili nekaj manj kot 41 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka (štiri odstotke več) in 141 milijonov evrov neto dodane vrednosti (12 odstotkov več). Zaposlovali so 3.973 delavcev, dobri dve tretjini pa nimata zaposlenih. Povprečna bruto plača na zaposlenega je znašala 1074 evrov. Kajdiževa je še opozorila, da podatki o podje-

Kranj, ki pa je bila tudi prva, kjer se je število brezposelnih začelo zniževati. »Še vedno smo območna služba z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti.« Aprila je bila 6,8-odstotna, konec maja pa je bilo registriranih 6.861 brezposelnih, kar je za 2.289 ali petdeset odstotkov več kot pred enim letom. V prvih petih mesecih letošnjega leta so delodajalci Območni službi

pa se je zmanjšal za 0,7 odstotka glede na leto poprej. Prve tri letošnje mesece je gorenjsko gospodarstvo beležilo negativno rast v primerjavi z istim obdobjem lani; izvoz je bil manjši za sedem odstotkov, uvoza je bilo manj za šest odstotkov. Negativno rast sicer beležijo vse regije, razen jugovzhodne in osrednje ljubljanske. »V večini podjetij pravijo, da so imeli še v

Vodja kranjske izpostave Ajpesa Zdenka Kajdiž

Jadranka Švarc, direktorica OGZ za Gorenjsko / Foto: Gorazd Kavčič

Dubravka Furar s kranjskega zavoda za zaposlovanje

povečanje izbrisov poslovnih subjektov,« je pojasnila vodja kranjske izpostave Zdenka Kajdiž in dodala, da je bila na Gorenjskem situacija zelo podobna kot na ravni države. »Kaže se že rahlo izboljšanje, junij je že malo bolj optimističen, sploh kar se tiče samostojnih podjetnikov. Do 12. junija je bilo 123 vpisov, izbrisov pa 46, medtem ko je bilo teh marca 266. Prav tako se tisti, ki so se izbrisali marca in aprila, zdaj že vpisujejo nazaj.«

Četrtna podjetij z izgubo

Podatke za lani so sicer predstavili kasneje, kot bi jih sicer, saj se je tudi rok

odstotke več kot predlani in izkazale 333 milijonov evrov neto čistega dobička, kar je tri odstotke manj, s čimer so v državi nazadovale za eno mesto nižje – na četrto. Večina družb oziroma 72 odstotkov je poslovno leto končala z dobičkom, v rdečih številkah pa je pristala dobri četrtina družb, ki so zaposlovale 5.991 oseb ali 13 odstotkov zaposlenih v regiji.

Višja tudi dodana vrednost

Vsak zaposleni je v povprečju ustvaril 44.272 evrov neto dodane vrednosti, s tem se je produktivnost zaposlenih v primerjavi z

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega se je zvišala za 39 evrov na 1712 evrov, kar je dva evra pod državnim povprečjem. Po najvišjih plačah močno izstopajo družbe s sedežem v občini Cerklje, sledijo družbe iz Šenčurja in Škofje Loke, najnižjo povprečno plačo pa so obračunale družbe s sedežem v Naklem, Bohinju in Preddvoru.

Samostojni podjetniki poslovali bolje

Letna poročila je predložilo tudi 5.508 gorenjskih samostojnih podjetnikov (večina mikropodjetnikov), ki so prihodke povečali skoraj

trih morda niso pravi odraz realne situacije, saj jih je v regiji okoli deset tisoč, na Ajpesu pa obdelujejo zgolj poročila polovice od njih.

Za poletje že najavljenih tristo brezposelnih

Dubravka Furar s kranjske območne službe Zavoda za zaposlovanje je začela z optimistično novico, in sicer da je junija po neuradnih podatkih, ki jih spremljajo dnevno, na Gorenjskem odliv brezposelnih že večji kot priliv. Od konca februarja do konca aprila je bilo sicer največje povečanje brezposelnosti prav v Območni službi

Kranj sporočili skoraj tri tisoč prostih delovnih mest, največ v predelovalnih dejavnostih, zdravstvu in socialnem varstvu, gradbeništvu, gostinstvu, trgovini ... V juliju in avgustu sicer pričakujejo še približno tristo novih brezposelnih, ki so jih delodajalci najavili na podlagi programa razreševanja presežnih delavcev.

Jesen za podjetja še uganka

Jadranka Švarc, direktorica Območne gospodarske zbornice za Gorenjsko, je povedala, da je bila lani rast pozitivna – izvoz se je povečal za tri odstotke, uvoz

marcu in aprilu veliko naročil in zalog, zato so delali s polno paro, v maju pa beležijo drastičen padec, in sicer okoli petdeset odstotkov, pa tudi do 75, a že za junij pričakujejo boljše rezultate. Velika uganka jim je, kaj bo v naslednjih mesecih, predvsem jeseni. »Podjetja se srečujejo z oteženo dobavo, predvsem iz Kitajske, prehajajo na krajši delovni čas do konca leta, pri čemer uporabijo subvencije države. »Želijo obdržati čim več zaposlenih in podarjajo, da se je treba zaneesti na lasten kader. So optimistični in upajo, da se bodo iz te krize tudi rešili,« je dejala Jadranka Švarc.

Ves bilančni dobiček namenili za dividende

V Elektru Gorenjska bodo ves bilančni dobiček za leto 2019 v znesku nekaj več kot 2,4 milijona evrov namenili za izplačilo dividend. Vse tri družbe v skupini so lani poslovale uspešno.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Družba Elektro Gorenjska je imela ob koncu lanskega leta nekaj več kot 2,4 milijona evrov bilančnega dobička, po sklepu torkove skupščine delničarjev bodo vsega namenili za dividende. Delničarji bodo tako po stanju delniške knjige na dan 22. julij prejeli dan kasneje, torej 23. julija, 14 centov bruto dividende na delnico.

Delničarji so se na skupščini, na kateri je bilo zastopane ga nekaj več kot 85 odstotkov kapitala, seznanili tudi z lanskim poslovanjem družbe, posledicami epidemije covid-19 v energetiki, investicijskimi vlaganji v okviru nacionalnega energetskega in podnebne načrta ter vlogo distribucijskih podjetij pri prehodu v brezogljivo družbo.

Družbe v Skupini Elektro Gorenjska, v kateri sta poleg

matične družbe še Gorenjske elektrarne in GEK Vzdrževanje, so lani poslovale uspešno. Družba Elektro Gorenjska je ustvarila 40,1 milijona prihodkov in ob tem tudi 7,1 milijona evrov čistega dobička, po omrežju pa je

V Elektru Gorenjska so prepričani, da si mora država prizadevati za čim večjo energetska samozadostnost, saj energetska odvisnost od drugih držav pomeni manjšo varnost, večjo ranljivost in nepredvidljive cene.

distribuirala še večje količine električne energije kot leto prej. Dr. Ivan Šmon, predsednik uprave Elektra Gorenjska, je ob tem dejal, da se je lani začelo novo triletno regulativno obdobje, ki znižuje reguliran donos na sredstva

in je tudi glavni razlog za nižji dobiček kot leto prej. Lani so v omrežje vložili 16,4 milijona evrov. Zaključili so gradnjo pomembnega energetskega objekta na brniškem letališču, obnovili 110-kilovoltni daljnovod med Bledom in Bohinjem, posodobili 110-kilovoltni daljnovod med Zlatim poljem in Primskovim v Kranju in nadaljevali aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo

110-kilovoltnega daljnovoda med Kamnikom in Visokim. V napredni merilni sistem so vključili že več kot dve tretjini merilnih naprav na območju, do konca leta 2022 naj bi še vse preostale. Že skoraj 78 odstotkov vsega omrežja imajo pod zemljo, izključno takšnega bodo gradili tudi v prihodnje, saj le tako lahko zagotavljajo zanesljivo omrežje. Kako pomembna je zanesljiva oskrba z električno energijo, se je pokazalo letos med epidemijo covid-19, ko se je povečala poraba na gospodinjstvem in maloposlovnem področju, medtem ko se je v industriji v primerjavi z enakim obdobjem zadnjih treh let zmanjšala za desetino.

Alkohol ne sodi za volan

Policisti so v zadnji akciji ugotovili, da pijani še vedno sedejo tudi za volan.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Policisti so med 15. in 21. junijem poostreno preverjali psihofizično stanje voznikov na slovenskih cestah. Od 11.168 preizkušencev v cestnem prometu so bili kar 404 pod vplivom alkohola. Od tega je pri 170 preizkušanih alkohotest pokazal več kot 0,52 mg/l.

Začasno so odvzeli 362 vozniških dovoljenj in pridržali 16 oseb, v 134 primerih pa so policisti odstopili

od pridržanja. Odrejenih je bilo 17 strokovnih pregledov za alkohol in 32 strokovnih pregledov za mamila.

»Med poostrenim nadzorom po vsej Sloveniji smo preverjali tako vožnjo pod vplivom alkohola kakor tudi vožnjo pod vplivom preprovidanih drog in psihoaktivnih zdravil. Ponovno opozarjamo, da alkohol nikakor ne sodi za volan! Bodite odgovorni do sebe in drugih in pomagajte ohraniti dragoce na življenje,« sporočajo po zaključeni akciji.

Prevrnil se je na bok

Škofja Loka – V torek dopoldne se je v Soteski osebno vozilo prevrnilo na bok. Gasilci PGD Škofja Loka so zavarovali kraj dogodka in nudili pomoč reševalcem. Vozilo so postavili nazaj na kolesa. Nesrečo naj bi povzročil voznik avtomobila neznanega znamke in tipa srebrne barve, ki je – ne da bi se na kraju ustavil in nudil podatke – odpeljal proti Železnikom. Morebitne očitvice nesreče in voznika neznanega srebrnega vozila policisti prosijo, naj pokličejo na številko 113, 04 50 23 700 ali se zglasijo na Policijski postaji Škofja Loka.

Očitvice prosijo za pomoč

Domžale – Policisti obravnavajo prometno nesrečo, ki se je zgodila 18. junija okoli 15.20 na regionalni cesti zunaj naselja Krtina. V nesreči so bila udeležena tri osebna vozila, udeleženci pa so bili v nesreči lažje poškodovani. Eno izmed vozil, ki ni poškodovano, je takoj po dogodku odpeljalo s kraja. Sedaj iščejo voznika osebnega vozila Peugeot Partner bele barve. Zaradi razjasnitve okoliščin prosijo očitvice, da pokličejo na 113, na Policijsko postajo Domžale ali se tam kar zglasijo.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Trk avta in motorja

Šenčur – V sredo malo po pol dnevu sta na Gasilski cesti v Šenčurju trčili osebno vozilo in motorno kolo. Gasilci GARS Kranj so prometno in požarno zavarovali kraj nesreče in nudili pomoč reševalcem NMP Kranj pri oskrbi in prenosu poškodovane osebe.

Prometna varnost je boljša

Na območju občin Policijske postaje Kranj število kaznivih dejanj upada, prav tako se izboljšuje prometna varnost. Kljub temu je opozarjanje in ozaveščanje zelo pomembno.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na Policijski postaji Kranj so pripravili oceno varnostnih razmer na območju mestne občine Kranj ter občin Šenčur, Cerklje, Naklo, Preddvor in Jezersko, v katerih živi več kot 82 tisoč prebivalcev.

Na celotnem območju Policijske postaje (PP) Kranj je bilo lani obravnavanih 1.716 kaznivih dejanj, kar pomeni skoraj dvajset odstotkov manj kot leto prej, ko je bilo obravnavanih 2.139 kaznivih dejanj. Skupna preiskavanost vseh kaznivih dejanj v letu 2019 na območju PP Kranj glede na podane kazenske ovadbe trenutno znaša 47,6 odstotka. Kot ugotavlja komandir policijske postaje Matjaž Završnik, število in delež kriminalitete po posameznih občinah ter trend skupnega števila obravnavanih kaznivih dejanj zadnja leta upadajo, razen v letu 2018, ko so zabeležili rahel dvig, predvsem na račun kaznivih dejanj poslovnih goljufij, zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, ponareditve ali uničenja poslovnih listin ter poneverbe in neupravičene uporabe tuje ga premoženja.

Največji delež kaznivih dejanj zoper premoženje predstavljajo kazniva dejanja tatvin, katerih število se je sicer že šesto leto zapored zmanjšalo, nekoliko večji pa je bil lani delež velikih tatvin, vendar še vedno pod povprečjem zadnjih let. Na tretjem mestu so kazniva dejanja

poškodovanja tuje stvari, ki jih je bilo lani 3,5 odstotka več.

Večja preiskavanost ropov

»Zadnja leta smo ugotavljali, da se je predvsem nekje do leta 2013 povečevalo število kaznivih dejanj tatvin in velikih tatvin, predvsem vlovov v razne objekte. Po letu 2013 se je število ustalilo oziroma začelo celo zmanjševati. Kljub temu je predvsem in spet na mestu opozarjanje in ozaveščanje občanov, saj na področju kriminalitete še vedno opažamo premajhno samozaščitno ravnanje, tako lastnikov nepremičnin kot premičnin. Dejstvo je, da se bodo vlomi v stanovanja, gostinske in druge objekte ter vozila predvsem na izpostavljenih in odročnih krajih ter parkirnih prostorih nadaljevali, na nas pa je, da s skupnimi močmi poskušamo storiti vse, da bo teh dejanj čim manj in da bodo storilci identificirani in sankcionirani,« pravi Završnik, ki ugotavlja, da imajo velik vpliv na splošen občutek varnosti tudi ropi, ki so lani ostali na nivoju preteklih let. »Pri tem je treba poudariti, da je bila povprečna preiskavanost ropov zadnja leta kar okoli petdesetodstotna oziroma da je bil vsak drugi storilec izsleden in sankcioniran, kar daje jasno sporočilo tudi storilcem. Lani je preiskavanost ropov znašala šestdeset odstotkov,« dodaja Završnik.

Policisti tudi pravijo, da je njihovo delo na področju prometne varnosti

Policisti si želijo stabilnega stanja varnosti cestnega prometa ter zmanjševanja števila mrtvih in telesno poškodovanih v prometnih nesrečah. / Foto: Tina Dokl

usmerjeno predvsem k težnji po vzpostavitvi stabilnega stanja varnosti cestnega prometa in zmanjševanju števila mrtvih in telesno poškodovanih v prometnih nesrečah. »Osredotočeni smo bili torej predvsem na hujše kršitve, ki so najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč, in kršitve, ki vplivajo na nastanek hujših posledic v prometnih nesrečah,« pravi Završnik in pojasnjuje, da so posebnost pozornost posvečali umirjanju hitrosti na regionalnih, glavnih in lokalnih cestah ter na cestah v naseljih in zunaj njih, uporabi varnostnega pasu, varnostne čelade, odkrivanju vožnje pod vplivom alkohola in mamil, kršitvam pešcev in podobno. »Kljub rasti prebivalstva ter večjemu številu registriranih vozil in drugih udeležencev v cestnem prometu

se prometne nesreče, sicer počasi, a vendar zmanjšujejo, prav tako pa tudi skupno število poškodovanih oseb v prometnih nesrečah,« pravi Završnik in pojasnjuje, da so lani obravnavali 837 prometnih nesreč, v katerih je bilo poškodovanih 226 oseb. Od tega je bilo lažje poškodovanih 196 oseb, hudo telesno poškodovanih je bilo trideset udeležencev, dva pa sta v prometni nesreči izgubila življenje. »Na to, da se posledice v prometnih nesrečah zmanjšujejo, je nedvomno vplivalo tudi usklajeno delovanje Policije, Medobčinskega inšpektorata in Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri vseh aktivnostih, usmerjenih v povečanje varnosti udeležencev v cestnem prometu, tako preventivnih kakor tudi represivnih,« še dodaja Završnik.

Največ nesreč z motorjem je ob koncih tedna

V ponedeljek se začena nacionalna preventivna akcija za večjo varnost motoristov, podatki zadnjih let pa kažejo, da se največ nesreč zgodi ob koncih tedna.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Pod okriljem Agencije za varnost prometa in v sodelovanju s Policijo, ki bo v času akcije izvajala poostren nadzor, se v ponedeljek začena nacionalna preventivna akcija za večjo

Od začetka leta do vključno 12. junija so bili vozniki enoslednih motornih vozil udeleženi v 260 prometnih nesrečah, kar je 26 odstotkov manj kot v lanskem primerljivem obdobju, vendar pa je treba vzeti v obzir zmanjšan obseg prometa v času epidemije. Umrlih voznikov enoslednih motornih vozil je bilo do 21. junija deset, od tega osem voznikov motornih koles ter dva voznika mopeda.

varnost motoristov. Namen akcije, ki bo trajala do 12. julija, je pozvati motoriste in mopediste k odgovorni in preudarni vožnji ter samozaščitnemu vedenju v prometu in jih opozoriti, naj ne precenjujejo svojih motorističnih izkušenj in ne

podcenjujejo razmer na vozišču.

Policija bo med preventivno akcijo izvajala poostren nadzor na tistih relacijah, ki so pri motoristih že tradicionalno bolj priljubljene, a zanje ponekod predstavljajo tudi nevarnost. Tako se bodo v dolini Soče aktivnostim priključili tudi policisti Specializirane enote za nadzor prometa, policija pa načrtuje tudi skupne nadzore s predstavniki policije Avstrije in Italije.

»Poletni meseci na ceste praviloma privabijo več motoristov, visoke temperature pa lahko vplivajo na

zbranost in stopnjo utrujenosti pri vožnji motorja. Motorist mora biti vsak trenutek pozoren na več stvari sočasno, za vožnjo so potrebne tudi različne spretnosti. Vožnja motorja zahteva poleg poznavanja motorja in upoštevanja pravil še zelo dobro psihofizično pripravljenost. Ob ugodnih razmerah na cesti naj motoristi ne pozabijo, da sončno in suho vreme lahko prekinejo poletne nevihte ali celo neurja s točo, ki vozne razmere lahko v hipu spremenijo,« opozarjajo na Agenciji za varnost prometa in dodajajo, da je potrebna dodatna pazljivost

tudi drugih voznikov, ki naj pozorno spremljajo promet, saj so motoristi zaradi ozke silhuete slabše vidni.

Pređen se odpravijo na pot, naj se motoristi pripravijo, da je motor tehnično brezhiben. Nujno je, da poskrbijo za svojo varnost z uporabo dobre zaščitne opreme, v katero sodijo zaščitna čelada, kombinezon, ščitnik hrbtenice, škornji in rokavice. Najbolje je, da je oprema v živahnih barvah, da jih drugi udeleženci lažje in hitreje opazijo. Motoristi naj imajo med vožnjo tudi vedno prižgane luči. Hitrost vožnje naj prilagodijo

razmeram na cesti in upoštevajo omejitve hitrosti.

Glede na analizo zadnjih petih let podatki kažejo, da je bilo število prometnih nesreč z udeležbo enoslednih motornih vozil največje ob koncih tedna. Najmanj prometnih nesreč je bilo v prvih dneh tedna, torej med ponedeljkom in sredo. Tudi število umrlih je bilo največje ob koncih tedna. Največ prometnih nesreč z udeležbo voznikov enoslednih motornih vozil se je pripetilo v popoldanskem času. To vse skupaj pomeni, da je vožnja z motorji za večino prej hobi kot nuja.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Kamniške gore na starih fotografijah

V prostorih Občine Kamnik je do konca poletja na ogled razstava starih fotografij, ki jih je v tridesetih in štiridesetih letih prejšnjega stoletja posnel fotograf in kronist Peter Naglič iz Šmarce.

JASNA PALADIN

Zapuščina Petra Nagliča – ščetaarskega mojstra, tovarnarja, romarja, planinca, človekoljuba, predvsem pa amaterskega fotografa iz Šmarce pri Kamniku, ki je umrl pred dobrimi šestdesetimi leti – obsega več kot deset tisoč fotografij, ki so neprecenljiv vir etnologov, zgodovinarjev in drugih raziskovalcev naše preteklosti, saj je Naglič veljal za zelo vestnega kronista, ki je v fotografski objektiv ujel večino pomembnih dogodkov svojega časa. Za njegovo zapuščino zadnja

leta skrbi njegov vnuk Matjaž Šporar, ki je ustanovil tudi Društvo Peter Naglič. Redno pripravlja razstave, ker meni, da mora fotografije videti čim več ljudi, saj bi si to želel tudi njegov ded.

V prostorih Občine Kamnik so Nagličeve fotografije letošnje poletje na ogled že tretjič, tokrat pa je Šporar izbral dela, povezana s kamniškimi planinami. Peter Naglič je bil namreč tudi velik ljubitelj gora, v katerih je našel poseben navdih za svoje ustvarjanje. Obiskoval jih je v krogu svojih najbližjih,

zelo pogosto, do izhodišča pa se je pripeljal s kolesom. Pa ne le v Kamniško Bistrico, ampak tudi na Jezersko in v Logarsko dolino. Fotografije so predstavljene na 24 panojih, ki si sledijo po nadmorski višini – najprej Kamniška Bistrica z okolico, nato Sveti Primož nad Kamnikom, Velika planina, Kokrsko sedlo, Kamniško sedlo in Kravec, na koncu pa še najvišji vrh Kamniško-Savinjskih Alp Grintovec. Dodane so še podobe iz njegovih planinskih izletov na Jezersko in v Logarsko dolino. Vsi panoji so opremljeni tudi

z Nagličevimi rokopisi, saj je dokaj vestno beležil vse izlete, vsakemu pa je dodana tudi izvirna misel, ki je povzeta iz knjige Franceta Malešiča iz Kamnika z naslovom Gora ni nora, mi pa tudi ne.

»Iz ohranjenih posnetkov lahko razberemo, da so se z njim v planine odpravili tudi bližnji sodelavci iz njegovega podjetja, kar pričča o tem, da je imel prijateljske in pristne odnose tudi z njimi. Nagličevo navezanost na slovenske planine je morda iskati v opazovanju neokrnjene narave, odkrivanju neznanega

Nagličev vnuk Matjaž Šporar in kamniški župan Matej Slapar na odprtju razstave

ali spopadanju z lastnimi sposobnostmi ali preprosto hrepenenju po miru v brezmejnem morju tišine in objemu gora. Ravno povezava duhovnega udejstvovanja s športno aktivnostjo, tudi planinstvom, je bila osnovna nit delovanja Orlov, katerih član je bil tudi ded

Peter,« je na odprtju razstave še povedal Matjaž Šporar, ki je dedovo zapuščino šele mnogo let po njegovi smrti povsem po naključju odkril na podstrešju njegove hiše.

Razstava bo na ogled do konca avgusta v času uradnih ur Občine Kamnik.

Velika planina, kot jo je v prvi polovici prejšnjega stoletja ovekovečil fotograf Peter Naglič

Stare fotografije so tudi tokrat požele veliko zanimanja.

Aktualno

Uroš Štefelin je z Vilo Podvin prejel Michelinovo zvezdico. **Stran 14**

Kultura

Novi poglavji 50. Tedna slovenske drame – muzejska razstava in Monologi s kavča ... **Stran 15**

Zanimivosti

Nika Stupica in Boštjan Jan iz Repenj pri Vodichah ustvarjata izdelke iz porcelana. **Stran 16**

Od petka do petka

Predsednik Pahor je v svojem nagovoru v državnem zboru poslance prosil, naj ne odlašajo in naj v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, uveljavijo njegovo odločbo glede volilne zakonodaje. / Foto: Nebojša Tejić, STA

K rasti toplogrednih plinov je letos največ prispeval promet. Foto: Tina Dokl

Upokojenci, imetniki evropske invalidske kartice, vojni veterani in vsi, starejši od 65 let, bodo lahko medkrajevni potniški promet od 1. julija dalje uporabljali brezplačno. Foto: Tina Dokl

Pahor nagovoril poslance

Predsednik republike Borut Pahor je minuli teden na seji državnega zbora poslancem in javnosti predstavil svoje stališče do nujnosti sprememb volilne zakonodaje v skladu z ustavno odločbo.

MATEJA RANT

Najpomembnejše politično vprašanje

Predsednik Pahor je v svojem nagovoru v državnem zboru poslance prosil, naj ne odlašajo in naj v roku, ki ga je določilo ustavno sodišče, uveljavijo njegovo odločbo glede volilne zakonodaje, kar je po njegovi oceni ta čas najpomembnejše politično vprašanje demokratične ureditve v Sloveniji. Vsako odlašanje bi po njegovih besedah povečevalo nevarnost, da se bo Slovenija prvič po prvih demokratičnih volitvah leta 1990 znašla v položaju, ko ne bo mogla izvesti verodostojnih volitev, kar bi državo pahnilo v ustavnopravno krizo in politični kaos. Rok za spremembe volilne zakonodaje v skladu z ustavno odločbo poteka 21. decembra. S pravočasnim sprejemom zakona, ki bo ustrezno poskrbel za uveljavitev ustavne odločbe o potrebnih spremembah volilne zakonodaje, bi omogočili legalne in legitimne parlamentarne volitve brez sence ustavnopravnega dvoma, je poudaril Pahor. Ob tem je spomnil, da se državni zbor slabega pol leta pred iztekom roka, ki ga je določilo ustavno sodišče, svoje naloge ne loteva z ničle, saj so skupaj glede tega vprašanja naredili zelo veliko. »To nam daje

tisto prepotrebno upanje, da bomo nalogo uspešno in pravočasno opravili.« Njegov nastop pred poslanci je bil sicer drugi nastop katerekoli predsednika republike na seji državnega zbora na lastno pobudo v zadnjih tridesetih letih.

Podnebno ogledalo

Partnerji pri projektu LIFE Podnebna pot 2050 so tretje leto zapored pripravili poročila o napredku Slovenije pri zmanjševanju toplogrednih plinov – Podnebno ogledalo 2020. Kot izhaja iz poročila, bo Slovenija cilje na področju emisij iz virov, ki niso vključeni v evropsko shemo za trgovanje z emisijami, letos dosegla. K rasti toplogrednih plinov je sicer letos največ prispeval promet, ki je tudi edini sektor, v katerem so se emisije v obdobju od 2005 do 2018 povečale, in sicer za 32 odstotkov, so pojasnili na ministrstvu za okolje in prostor. Na drugem mestu med sektorji po deležu izpustov je kmetijstvo s 15,6 odstotka. Po drugi strani so se emisije na področju stavb v letih 2017 in 2018 znatno zmanjšale, in sicer za 9,9 odstotka oziroma deset odstotkov v primerjavi z letom prej. Kot so še opozorili na ministrstvu, bo za obvladovanje vplivov na podnebje in prehod v podnebno nevtralnost treba okrepi izvajanje ukrepov v državi, pri

tem pa bodo morali sodelovati tudi občine, podjetja, organizacije in prebivalci. »Zagotoviti bo treba tudi stalnost izvajanja ukrepov, kot so trajnostna mobilnost, energetske prenove stavb in obnovljivi viri energije. To prispeva tudi k bolj samostojni, prožni, odporni, zeleni in zdravi družbi ter ustvarja nova delovna mesta.«

Slovenija zgled krožnega gospodarstva

Ekologi brez meja so na prvem virtualnem srečanju slovenskih »zero waste« občin in vseh, ki jih zanima zmanjševanje količin odpadkov na lokalni ravni, predstavili dosežke slovenskih občin in turističnih ponudnikov, ki so stopili na pot do družbe brez odpadkov. Največji napredek pri ločenem zbiranju je v šestih letih dosegla Ljubljana, Gorje pa so najbližje vsem zastavljenim ciljem in imajo z Vrhniko najmanj mešanih ostankov odpadkov, in sicer 67 oziroma 62 kilogramov na prebivalca na leto. Predstavnik mreže Zero Waste Europe Jack McQuibban je poudaril, da je Slovenija vodilna država pri uvajanju »zero waste« ukrepov, živega zgleda krožnega gospodarstva, ter zato pomemben vir informacij in pomoči, kako uvajati potrebne korake v drugih evropskih in sosednjih državah.

Brezplačne vozovnice za upokojence

Upokojenci, imetniki evropske invalidske kartice, vojni veterani in vsi, starejši od 65 let, bodo lahko medkrajevni potniški promet s 1. julijem uporabljali brezplačno, so sporočili z ministrstva za infrastrukturo. Kot so še pojasnili na ministrstvu, so do brezplačne vozovnice upravičeni tisti člani omenjenih družbenih skupin, ki niso v delovnem razmerju, ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti, niso poslovodne osebe gospodarske družbe ali direktorji zasebnih zavodov. Vlogo za vozovnico je mogoče oddati na prodajnih mestih ali po pošti, in sicer s pomočjo predpisanega obrazca, ki ga vložijo na prodajnih mestih enotnih vozovnic ali pa ga na ministrstvo za infrastrukturo naslovijo po navadni oziroma elektronski pošti.

Sprejem za svoje padlih

Predsednik republike je na predvečer dneva državnosti sprejel svoje padlih v vojni za Slovenijo, da so se skupaj poklonili njihovemu spominu. Padlim se je predsednik republike poklonil z besedami, da gre njim zasluga, da skoraj trideset let živimo v miru, zato si moramo v počastitev spomina nanje prizadevati, da bomo živeli v miru, enotnosti in medsebojnem spoštovanju.

Slovinci v zamejstvu (752)

Obletnica neizpolnjenih obljub

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pred oktobrsko stoto obletnico koroškega plebiscita pogosto beremo in slišimo, da je obletnica priložnost za izpolnitev obljub, zapisanih ob plebiscitu in kasneje, leta 1955 ob podpisu Avstrijske državne pogodbe. Marsikaj je še ostalo mrtva črka na papirju, od finančne pomoči slovenskim organizacijam, društvom in medijem do zagotovitve dvojezične vzgoje in izobraževanja na vseh ravneh, od vrta do srednje šole. O uresničevanju zagotovljenih pravic Slovincem na Koroškem sta se v začetku tedna v Ljubljani pogovarjala tudi avstrijski zunanji minister Alexander Schallenberg in slovenski zunanji minister Anže Logar.

Uresničevanje pravic Slovincem na Koroškem je bila osrednja tema prvega

Srečanje ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch (levo) s predstavniki krovnih političnih organizacij na Koroškem na slovenskem generalnem konzulatu v Celovcu. Brez zaščitnih mask tudi na Koroškem ne gre.

uradnega obiska slovenske ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch v Celovcu. Pogovarjala se je s predstavniki

treh osrednjih organizacij Slovincem na Koroškem in predsednikom edine politične stranke Slovincem na Koroškem Enotna lista, nato z

zastopniki obeh kulturnih organizacij, z uredniki slovenskih tiskanih, radijskih in televizijskih medijev in s člani iniciative SKUP, Slovenski konsenz za ustavne pravice. Ministrica je svoj obisk na Koroškem sklenila s pogovorom s celovško-koroškim škofom dr. Jožetom Marketzom.

Ministrica je bila po pogovori zadovoljna, da je od blizu, neposredno slišala za probleme narodne skupnosti, ki jih je treba čim prej rešiti. Tu ima vsaka prizadeta stran svojo vlogo: Republika Avstrija in dežela Koroška, Republika Slovenija in tudi manjšina sama. Predstavniki slovenskih političnih zastopniških organizacij so bili enotni, da je jubilejno plebiscitno leto priložnost, da avstrijska država

zviša podpore manjšini, da omogoči javno in tudi zasebno dvojezično vzgojo in šolstvo od jasli do mature tudi zunaj uradno določenega dvojezičnega ozemlja in da končno zagotovi ustrezno gnotno osnovo za delovaje slovenskih medijev na Koroškem. Včasih sta izhajala dva časopisa, sedaj pa eden – in še ta se bori z velikimi težavami. Organizacije pa so še vedno na različnih bregovih pri predlogu dela koroških Slovincem in tudi politike iz Ljubljane za enotno, združeno zastopniško organizacijo. Prav tako vsem organizacijam ni po godu izbira slovenskega govornika na oktobrski osrednji plebiscitni proslavi v Celovcu – predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. O tem naj bi se še pogovarjali.

Po svetu

70 let korejske vojne

Korejska vojna, ki se je začela 25. junija 1950, traja še danes. Leta 1953 so podpisali le premirje, mirovnega sporazuma pa ne. Prav v teh tednih smo priča novim zaostritvam odnosov med obema korejskima državama ...

MIHA NAGLIČ

Trajala je tri leta

Ker je od vojne minilo že sedemdeset let, jo najprej na kratko povzemimo. »Korejska vojna je bil oborožen konflikt med Severno Korejo s podporo Kitajske in Sovjetske zveze ter Južno Korejo s podporo Združenih narodov. Vojna se je začela 25. junija 1950 z nenadnim napadom severnokorejske vojske na Južno Korejo. Južnokorejska vojska na napad ni bila pripravljena, zato se je umaknila na skrajni jug Korejskega polotoka. Tam je ostala, vse dokler ji na pomoč niso priskočile ameriške enote iz bližnje Japonske in ZDA. Sledila je velika zavezniška ofenziva, v kateri so zavezniki severnokorejsko vojsko potisnili na sever proti korejsko-kitajski meji. Ker so se zavezniki novembra 1950 že nevarno približali kitajski meji, je Kitajska nepričakovano vstopila v vojno in v boj poslala milijon vojakov, ki so preplavili zavezniške položaje. Sledil je zavezniški umik do 38. vzporednika, kjer se je fronta nato ustalila. Boji med državama so se končali 27. julija 1953 s podpisom premirja in nastankom demilitarizirane cone. Vojna je predstavljala enega izmed vrhuncev

hladne vojne in je skoraj pripeljala do uporabe jedrskega orožja. Bila pa je tudi bojišče, kjer so svetovne velesile merile svoje vojaške moči ter se tako izogibale neposrednemu spopadu med seboj, ki bi lahko pripeljal do uporabe jedrskega orožja in tretje svetovne vojne. Vojna je bila zanimiva tudi iz taktičnega vidika, saj so bili v njej uporabljeni načini bojevanja iz prve in druge svetovne vojne. ZDA korejske vojne ne smatrajo za pravo vojno, ampak le za policijsko akcijo, saj kongres ZDA ni nikoli razglasil vojnega stanja.« (Vir: Wikipedija)

Razdeljene države

Zanimiva je primerjava treh parov držav, ki so bile po drugi svetovni vojni razdeljene na dve državi: Nemčija, Koreja in Vietnam. Pri tem je ena od obeh držav prišla pod protektorat vzhodnega, druga pa pod zaščito zahodnega bloka. Družbeno stanje se v vseh teh državah pred razdelitvijo ni zelo razlikovalo, po več desetletjih pa sta nastali dve povsem različni državi. Po ponovni združitvi leta 1989 so v nekdanji Vzhodni Nemčiji (DDR) uporabili zahodni model, v Vietnamu pa po letu 1975 komunističnega. V Vietnamu so že pred Deng Šjaopingom uporabili

njegov model: da je gospodarstvo organizirano kapitalistično, politična oblast ostaja v rokah komunistične partije in vojske. Koreja je še vedno razdeljena, razlike med obema državama pa ne bi mogle biti večje. Severna država je urejena po vzoru najhujše diktature, ki bi ji še Stalin zavidal, vse je podrejeno dinastiji Kimov in vojski, velik del prebivalstva živi na robu lakote. Južna država pa je urejena po modelu najbolj agresivnega kapitalizma in je skupaj z drugimi tremi od štirih azijskih tigrov (Hongkong, Tajvan, Singapur) postala svetovna uspešnica. Odgovora na vprašanje, kako obe Koreji ponovno združiti na miren način, na tem svetu ne pozna nihče ...

80 milijonov razseljenih

Toliko (79,5 milijona) je na svetu ljudi, ki so zapustili svoje domove, večinoma v nuji, zaradi vojne, nasilja, konflikta ali iz strahu. To število je sicer samo en odstotek svetovnega prebivalstva, je pa rekord v skoraj sedemdesetletni zgodovini Visokega komisariata ZN za begunce (UNHCR). Od skupnega števila jih je bilo ob koncu leta 2019 skoraj 46 milijonov razseljenih znotraj domovine, 26 milijonov pa jih je pobegnilo čez meje kot begunci. Okoli 4,2 milijona je

prosilcev za azil, dodatno pa je tu še 3,6 milijona Venezuelcev, razseljenih v tujini. Ti Venezuelci večinoma niso zaprosili za status begunca, ko so prišli v tujino. Pandemija covid-19 in s tem povezana revščina nekaterih držav pa bosta verjetno še spodbudili beg v smeri Evrope. Največ beguncev gosti Turčija, in sicer 3,6 milijona. Sledijo Kolumbija z 1,8 milijona ter Pakistan in Uganda s po 1,4 milijona beguncev. Na petem mestu je Nemčija, kjer živi 1,1 milijona beguncev. Glede na izvor je na begu največ Sircev, 6,6 milijona. Svoje domove je med drugim zapustilo še 3,7 milijona Venezuelcev in 2,7 milijona Afganistanc. Med vsemi begunci jih je po ocenah med 30 in 34 milijonov starih manj kot 18 let. Vse večje število beguncev gre pripisati tudi temu, da domovine ne iščejo možnosti, kako bi državljane privabile nazaj. Pred tridesetimi leti se je v povprečju v enem letu v domovine vrnilo po 1,5 milijona beguncev, v zadnjih letih pa v povprečju po manj kot štiristo tisoč. V Sloveniji je bilo po podatkih UNHCR konec lanskega leta samo 751 ljudi s statusom begunca, 329 ljudi pa je še čakalo na odločitev oblasti glede vlozene prošnje. (Vir: MMC RTV SLO)

Tudi med korejsko vojno je bilo veliko beguncev. Na sliki deklica z bratcem, za njima ameriški tank M26 Pershing, 9. 6. 1951. / Foto: Wikipedija

Kontrolna točka na najbolj zastraženi meji na svetu, med obema Korejama, za njo demilitarizirana in smrtna cona.

Komplet poštne znamke, ki jih je leta 2001, ob 50-letnici Visokega komisariata ZN za begunce (UNHCR), izdal Tadžikistan. / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (79)

Slovenska šola prihodnosti

IVKA SODNIK

V prejšnjih prispevkih za boljšo šolo je bilo navedenih več razlogov, zaradi katerih so potrebne spremembe našega šolskega sistema, da bi se izboljšala njena kakovost in povečalo zadovoljstvo učencev, učiteljev in staršev. Slovenci smo tik pred osamosvojitvijo leta 1990 dobili zelo pronicljivo in vizionarsko delo z naslovom Slovenska šola za novo tisočletje, ki ga je napisal psiholog Janez Svetina, doma z Bleda. Svetina je bil zaposlen v vzgojni posvetovalnici centra za otroke, mladostnike in starše v Ljubljani, kjer je podrobno spoznal stiske slovenskih otrok, staršev in učiteljev. Poldrugo desetletje je preživel v tujini, kjer je proučeval druge kulture, psihologije in filozofije

in se seznanil tudi z najnovejšimi šolskimi in vzgojnimi iskanji naprednih zahodnih dežel. Janez Svetina je bil domnevno predviden za svetovalca prvemu slovenskemu šolskemu ministru v samostojni državi, vendar je bil junija 1991 »pomotoma« ustreljen pri fotografiranju jugoslovanske armade, ki je prodirala skozi Gornjo Radgono. Svetinovo smrt lahko razumemo tudi kot simbolno znamenje, da pred tridesetimi leti še ni bil pravi čas za korenite spremembe slovenskega šolskega sistema. Ker je knjiga danes še bolj aktualna in so morebiti razmere ugodnejše za spremembe, pogledajmo, kakšno šolo si je zamislil Svetina, ki je imel bogate izkušnje tako pri delu z otroki in starši

kot z izobraževanjem pedagoških delavcev in svetovanjem šolam.

Šola ni samo posredovalka preteklih spoznanj in kulturnih dosežkov človeštva, pač pa mora mlade pripravljati na spremenjene razmere naše prihodnosti. Stalno govorimo o tem, da je za rast in razvoj družbe potrebno znanje. Vendar pomena znanja ne smemo ožiti zgolj na poznavanje različnih naravoslovnih, tehničnih, družboslovnih in humanističnih znanosti, pač pa je treba znanje razumeti mnogo širše. Z znanjem je treba znati ravnati in si ne škoditi, zato največji kapital moderne družbe niso različni naravni viri, pač pa ljudje in njihovo znanje. Vemo, da visoko razvite in materialno bogate družbe

še zdaleč ne prinašajo same po sebi človeku zadovoljnega življenja. Prej nasprotno, pogosto zaidejo v različne oblike kulturne in družbene patologije. Znanje pa pridobivajo in širijo šole. Tudi znanje, ki pomeni vedeti in znati, kako živeti v harmoniji s samim seboj, z drugimi ljudmi in z naravo, pravi Janez Svetina. Družba prihodnosti bi morala biti v skladu z vrednotami urejena tako, da bomo v njej vsi ohranili osnovne človeške pravice in nekaj avtonomije. Ker je kvaliteta družbe odvisna od kvalitete in kulture ljudi v tej družbi, je najprej treba priti do kvalitetnih oziroma kultiviranih zlatih ljudi, se lahko strinjamo s Svetino. Šola kot temeljna družbena institucija, ki oblikuje

mlade ljudi, je zato za našo prihodnost izjemno pomembna. Starši vzgojne naloge ne morejo v celoti opraviti sami, saj jih večina nima zahtevnega znanja o medčloveških odnosih, iskanju notranjega osebnega ravnotežja in rasti k pristnim človeškim vrednotam. To odgovorno nalogo lahko opravlja samo šola z dobro usposobljenimi učitelji. Staršem in učiteljem je pri oblikovanju mladih osebnosti lahko v veliko pomoč celotna družba, če v njej prevladujejo vrednote visoko razvite civilizacije in kulture. Človekov značaj in lastnosti se oblikujejo v vseh medčloveških odnosih, ne samo v družini in šoli. V šoli se učimo za življenje!

Aktualno

Michelinove zvezdice ni pričakoval

Uroš Štefelin je postal prvi Gorenjec, ki kuhalnico vrti v domačem okolju – v Mošnjah, in je nedavno z Vilo Podvin prejel eno Michelinovo zvezdico. Tovrstno priznanje je pravzaprav izjemnega pomena tudi za Gorenjsko kot gastronomsko regijo. Pravi, da zvezdice ni pričakoval, se je je pa seveda razveselil.

ALENKA BRUN

Uroš Štefelin je že prve počitnice po končani osnovni šoli preživel v kuhinji, v takratnem Park Hotelu na Bledu. »Praktično sem vse počitnice delal,« se spominja.

Kuhanje se mu je zdelo zanimivejše od natakarskega poklica, kar so mu starši najprej predlagali. Šaljivo nadaljuje, da v osnovni šoli ni ravno blestel. Doma je iz Spodnje Lipnice. »S Hostarije,« se zasmeji. Ko se je ob nedeljah s starši odpravil na Bled na »kremšnito«, se jima je zdel poklic natakarski takrat zelo gosposki. Vendar je njega vlekel v kuhinjo.

Že kotsrednješolec je delal v mnogih blejskih hotelih, po končani srednji gostinjski šoli pa je v njih opravljal tudi pripravništvo. Imel je srečo. Najprej se je dogovarjal za delo v Hotelu Toplice, a so ga dali v Vilo Bled. Tu je ostal kar nekaj časa. Sledilo je služenje vojaškega roka, nato se je želel vrniti v Vilo Bled, kjer je imel izvrstnega mentorja, sicer že pokojnega Silva Križaja. »Vendar v Vili ni bilo mesta za kuharja, je bilo pa v Hotelu Toplice. V Toplicah sem ostal eno leto, a sem se ob prvi priložnosti vrnil v Vilo Bled. Tu sem potem ostal pet let,« pripoveduje Štefelin. Vmes si nalije kozarec domačega bezgovega soka in se ob spomnu na preteklost nostalgичno namuzne: »To so bili časi, ko sem lahko zraven delal še po vseh blejskih gostilnah ... To so bili še drugi časi ...«

Ob delu se je kasneje vpisal na višjo gostinjsko šolo na Bledu in v tem času spoznal danes znano ime slovenske kuhinarke Igorja Jagodice, ki je bil takrat šef kuhinje

v blejskem Hotelu Astoria. Potem so obnovili Toplice, Jagodic se je odzval vabilu za šefa kuhinje, Štefelina pa so povabili za šefa kuhinje v Astorio – in ostal je nekaj let. Skupaj z Matevžem Strajnarjem sta vmes pisala tudi kulinarčno-vinsko zgodbo Blejskega gradu, ko ga je Zdravko Rus, ki se je odločil, da bo imel na Bledu hotel, povabil k sodelovanju; in tako je postal šef kuhinje Restavracije 1906 v Hotelu Triglav Bled.

Marcelo Klofutar, danes svojo poslovno partnerico, je Uroš spoznal v času, ko je bil še v Astorii. Takoj sta se razumela: »Začela sva delati dogodke in skupaj sva jih izpeljala lepo število. Poslovno sva se ujela toliko, da sva videla, da oba hočeva nekaj več.« Sodelovanje sta nadaljevala tudi v Hotelu Triglav Bled – in tako vse do danes.

Vila Podvin

Vmes sta se dokončno odločila, da bi bilo lepo, da uresničita sama sebe. »Da nisi samo takrat odgovoren, ko je vse dobro in te hvalijo; da sprejmeš nase tudi finančno breme, da postaneš resni gostinec z vsem, kar sodi zraven,« pojasni Uroš.

V Mošnjah se je pojavila priložnost za najem Vile Podvin, prijavila sta se na razpis ter uspela. Zamislila se: »To je bil skok na glavo, brez razmišljanja.« Spomni se, da sta bila brez denarja, nista imela ekipe, na vrat na nos sta iskala natakarske ... Če sedaj pogleda nazaj, sta bila zelo pogumna, pravi.

Letos junija je Vila Podvin tako praznovala že sedem let, odkar jo uspešno vodita Marcela Klofutar in Uroš

Ekipe Vile Podvin z Urošem Štefelinom in Marcelo Klofutar s prestižnim priznanjem / Foto: Tina Dokl

Štefelin; lani pa sta naredila še korak naprej: v starem delu Radovljice je bil napredaj butični Hotel Linhart in sta se odločila za nakup. Nato pa šok: pojavil se je novi koronavirus, ki je svet popolnoma ustavil. Nista izgubljala časa. Staknila sta glave, poskušala narediti tisto, kar je bilo najboljšo za njuno osebje v danem trenutku in ponudila dostavo hrane na dom. Uroš je kuhal, Marcela razvažala. Na srečo se je situacija počasi umirila in gostinci sedaj ponovno lahko delajo, seveda ob upoštevanju vseh ukrepov in priporočil. Kljub temu sta se odločila, da bo Vila Podvin odprta le ob koncih tedna ali pa za posebne dogodke, zaključene družbe.

Michelinov vodnik

Marca letos naj bi Slovenci končno izvedeli, ali smo dobili kakšno Michelinovo

zvezdico oziroma koliko. Po kulinarčnih kuloarjih je vršalo, a je epidemija covid-19 povzročila zamik podelitve. Izpeljali so jo tri mesece kasneje, na prilagojen način, skladno z razmerami po obdobju epidemije.

»Glede na vse ocene, ki smo jih dobili doslej, in glede na to, da smo člani družine JRE, sem vedel, da nas bodo ocenjevali, vendar s tem nisem obremenjeval ne sebe ne osebja. Rekel sem si: če bodo v našem poslu zaznali, da smo vredni priznanja, prav, drugače se pa ne bomo sleherni minuto ukvarjali s tem, kdo bo prišel skozi vrata,« Uroš ostaja preprost.

Ogromno je bilo špekulacij, ga dopolnimo. »Michelin je izjemno nepredvidljiv. Ne veš, koliko ljudi bo prišlo, kdaj, lahko te obiščejo večkrat ... Še največ je bilo špekulacij med kulinarčnimi novinarji, kdo bi si jo zaslužil, kdo naj bi jo dobil. Bile so narejene že lestvice in z Vilo Podvin smo bili vedno nekje zraven, vendar kot sem že rekel: ker nikoli nisem razmišljal, da bi jo moral imeti, se s tem nisem obremenjeval.«

Nekateri si zvezdico neizmerno želijo

Uroš pravi, da uživa v svojem delu. »Ko vidim zadovoljne, pozitivne goste, mi to pomeni več kot vsaka zvezdica na vratih, je pa seveda vsaka potrditev od zunaj vedno dobra za dvig samozavesti.«

Na podelitev se je odpravil prav z veseljem, da sreča svoje kuharske kolege, ki jih drugače zelo redko vidi. Ga je pa seveda zanimalo, kako se bo vse skupaj razpletlo.

Ko se je razglasitev začela in so podelili piktograme za trajnost, razglasili devet restavracij, ki so prejele Michelinov Bib Gourmand, in podelili še 37 krožnikov Michelin, mu ni bilo takoj jasno, kaj se dogaja. »Morda bi pričakoval kaj od tega,« pravi. »Ne pa da sem se potem znašel v družbi petih, ki so prejeli po eno Michelinovo zvezdico.« Veselje in zavedanje sta prišla kasneje.

Dve Michelinovi zvezdici?

Michelinova zvezdica s seboj nosi odgovornost. »Lahko jo že naslednje leto izgubiš, gostje postanejo zahtevnejši ... Po drugi strani pa si mislim, da ne smem pri svojem delu ničesar spreminjati, ker smo jo z ekipo dobili zaradi preteklega dela,« meni Uroš, ki sicer pozna svet Michelinovih zvezdicah ne razmišlja. Kot kuharski mojster je vedno stremel k nadgradnji vsebine, z Marcelo že od začeta poudarjata lokalno povezovanje – in tudi širše, domače okuse pa mu je v spomin vcepila kuhinja njegove stare mame. V življenju je veliko prepoznal, jedel po restavracijah z eno, dvema in tremi Michelinovimi zvezdicami. Razlike so ogromne, filozofije kuharskih mojstrov tudi, klasične pa se mu zdijo presterilne, razloži, sploh tiste z dvema in tremi zvezdicami. »Pustimo Ano, ker ima drugačen koncept,« omeni dobitnico dveh Michelinovih zvezdic, v slovenskem prostoru in tudi širše prepoznavno kulinarčno mojstrico Ano Roš iz Hiše Franko, za katero je res vesel, da je dobila dve zvezdici,

čeprav po njegovem že meji na tri. »Za vsem tem stoji ekipa ljudi, filozofija, potovanja po svetu ... Že to, da je prvič dobila dve, je ogromno, ampak zaslužen oziroma edino pravilno.« Upal pa je, da bo več restavracij prejelo eno zvezdico. Meni, da v to družbo spadajo še kuharski mojstri Igor Jagodic, Janez Bratovž in Marko Pavčnik.

Osebnostno mu zdi največje priznanje, da je Michelin prepoznal njegovo zgodbo in zgodbo Vile Podvin, ki jo z Marcelo, ko smo že omenili, ustvarjata že sedmo leto.

Trudili se bomo še naprej

Vila Podvin z Michelinovo zvezdico pomeni z gastronomskega vidika veliko pridobitev za Radovljico kot tudi širše, za celotno gorenjsko regijo. »Če nekdo pride na Gorenjsko ali v Radovljico zaradi naše 'mišelinke', verjetno ne bo tri dni jedel pri nas. Bo šel še kam. In če ena restavracija pritegne ljudi v regijo, imajo vse druge restavracije od tega praktično enako,« pojasni Uroš Štefelin.

Kako pa on sam gleda na prejeto zvezdico, nas je še zanimalo. Za trenutek se zamislila, potem odgovori: »Ko jo enkrat dobiš, ti to ostane za vse življenje. Če ti jo naslednje leto vzamejo, je to lahko velika tragedija za restavracijo, v primeru, da se začne temu intenzivno posvečati. Po drugi strani pa je tako, da stvari pridejo in gredo. Trudili se bomo in še naprej delali po svojih najboljših močeh. Ne bomo se spreminjali. Tudi cen ne, pozornost pa smo detajlom posvečali že doslej.«

Pet slovenskih kuharskih mojstrov, ki so prejeli po eno Michelinovo zvezdico: Gregor Vračko (Hiša Denk), Tomaž Kavčič (Gostilna pri Lojzetu), Uroš Štefelin (Vila Podvin), Uroš Fakuč (Restavracija Dam) in Jorg Zupan (Atelje), ki pa se žal podelitve ni udeležil, ker je zbolel; zvezdico je v njegovem imenu prevzel Matjaž Ivanc, ravno tako »ateljejevec«.

Kultura

V gledališču in muzeju

Jubilejni, petdeseti Teden slovenske drame, ki letos pravzaprav poteka že od konca marca, je dobil dve novi poglavji – muzejsko razstavo Dogodek je tu, dogodek imate v mestu! v gradu Khislstein in odrsko izvedbo Monologov s kavča na matičnem odru Prešernovega gledališča.

IGOR KAVČIČ

Lahko bi rekli, da si letošnji jubilejni, petdeseti Teden slovenske drame v sosledju s časom kar sam piše aktualno dramsko besedilo. Zaradi pandemije je bil osrednji festival slovenske dramatike konec marca odpovedan, aprila je bila razglašena prejemnica letošnje Grumove na-

dve novi dejanji – na gledališkem odru in v razstavnih prostorih muzeja. Oba dogodka sta bila velika, pomembna in tesno povezana. Iz sedanjosti sta nas popeljala v preteklost in nam hkrati ponujala razmisleke za prihodnost. Za uvod v odprtje muzejske razstave o zgodovini in pomenu petih festivalov desetletij so na odru

po meri posameznega igralca, pa smo lahko videli na sobotni premieri. Za režijo sta poskrbela Maša Pelko in Luka Marcen. Vesno Jevnikar je Rok Vilčnik – rokgler v besedilu Naj me premakne prijavil na spletni portal za zmenke, Sproščeno je naslov monologa, ki ga je za Aljošo Ternovška, ki je doma čakal na obisk svoje

se je v besedilu Korenine in krila Tjaše Mislej ob rojstvu sina spominjal svojega otroštva, Kletka je besedilo Simone Hamer, v katerem je Miha Rodman glas posodil svojemu psu, Vesno Slapar je v besedilu Kako se že reče tej črtici, ki ti utripa v Wordu? Varje Hrvatini skrbel spletni nadzor, Kune Nejc Gazvode pa so družbo delale Borutu Veselku. Dolg aplavz je vsekakor znak, da bi Monologe s kavča veljalo še kdaj ponoviti tudi z odra.

Pet festivalskih desetletij

Prvi del večera je tako pripadel gledališču tukaj in zdaj ter vsej veličini tistih, ki ga ustvarjajo – tudi v času, ki mu ni naklonjen. Nadaljevanje večera je bilo v znamenju pogleda nazaj na petdesetletno zgodovino Tedna slovenske drame, ki sta ga s širšo paleto sodelujočih posameznikov in institucij v razstavo z naslovom Dogodek je tu, dogodek imate v mestu! (citat iz drame Slavka Gruma Dogodek v mestu Gogi) strnili soavtorici, kustosinji Monika Rogelj iz Gorenjskega muzeja in Tea Rogelj iz Slovenskega gledališkega inštituta.

Kot je slednja povedala, je bilo njeno vodilo pri pripravi razstave, da gledališče vedno – bolj neposredno kot druge umetnosti – odseva duh časa in prostora, v katerem nastaja. »Zato sva s soavtorico razstavo snovali tako, da naju je zanimalo sobivanje festivala in mesta Kranj,« je poudarila Tea Rogelj, ki je v velikem delu besedilnega dela razstave, ki spremlja razvoj in življenje festivala,

Soavtorici razstave Tea Rogelj iz Slovenskega gledališkega inštituta in Monika Rogelj iz Gorenjskega muzeja ob nekdanjem umetniškem vodji Prešernovega gledališča Matiji Logarju / Foto: Tina Dokl

grade Tjaše Mislej za besedilo Naše skladišče, sredi maja so objavili še dobitnico nagrade za mladega dramatika Varjo Hrvatini za Vse se je začelo z golažem iz zajčkov, ob sprostivni ukrepov pa je junija s predstavo Večja od vseh v izvedbi Vesne Slapar ponovno zaživelo tudi gledališče.

Letošnjemu festivalu sta bili v soboto tako dodani še

Prešernovega gledališča uprizorili Monologe s kavča, omnibus osmih kratkih monologov, ki so v času karantene zaživeli na spletu, tokrat pa prvič v živo.

Monologe je na pobudo Simone Hamer napisalo osem priznanih slovenskih dramatikov in dramatičark. Kdo od dramatikov piše za koga, je določil žreb, da so bili monologi napisani

bivše, napisala Simona Semenič, Vesna Pernarčič se je ubadala z domačim stanjem karantene, dveh šolažev se otrok, moža in matere v domu za ostarele, in sicer na besedilo Eden mora prevzeti komando Kim Kolmanec. Peter Rezman je besedilo Nočna Darji Reichman namenil vlogo delavke v strahu pred odpuščanjem v Gorenju, Blaž Setnikar

Monologi s kavča po besedilnih predlogah osmih sodobnih slovenskih dramatikov v odličnih izvedbah osmih igralcev Prešernovega gledališča so prejeli dolg aplavz. / Foto: Tina Dokl

Letošnja prejemnica Grumove nagrade Tjaša Mislej, katere besedilo Naše skladišče v Prešernovem gledališču že pripravljajo za prvo jesensko premiero / Foto: Tina Dokl

Trikratna Grumova nagrajena Simona Semenič je ena najuspešnejših sodobnih slovenskih dramatičark, katere dela uprizarjajo doma in na tujem. / Foto: Tina Dokl

uporabila citate iz osrednjega regionalnega medija Gorenjskega glasa.

V delu razstave, ki predstavlja življenje v Kranju v preteklih petih desetletjih, je Monika Rogelj poudarila glavne spremembe in dogajanje, ki je zaznamovalo mesto. »Želela sem zajeti čim širši spekter področij, vse od različnih gradenj do velikih športnih dogodkov. Posebej je predstavljen kulturni utrip mesta. Z utrinki dokumentarnih fotografij in s predmeti, ki jih hrani Gorenjski muzej, se tako sprehodimo skozi prostor in čas, v katerem je rasel festival Tedna slovenske drame.«

Razstavo je odprla državna sekretarka na ministrstvu za kulturo Ignacija Fridl Jarč, ki je v nagovoru, med katerim so nekateri zapustili dvorano, povedala, da je razstava obenem odlični primer povezovanja gledališke in muzejske dejavnosti.

Razstava, ki je na ogled v več prostorih v drugem nadstropju gradu Khislstein, obsega skrben pregled skozi vseh petdeset let Tedna slovenske drame. Že v uvodu nas ob Grumovi nagradi, stiliziranem gosjem peresu, pozdravijo portreti vseh dosedanjih nagrajencev – izrisala jih je slikarka Tina Dobrajc – od prvega Daneta Zajca do aktualne Tjaše Mislej. Z vsemi podatki o nagradah seveda. Navduši nas rokopis drame Svatba, za katero je bil

leta 1981 nagrajen Kranjčan Rudi Šeligo, v ozadju pa slišimo tudi nekatere radijske priredbe nagrajenih besedil.

V nadaljevanju nas avtorici, razstavo je oblikovala Tjaša Štempihar, popeljeta skozi festivalskega pol stoletja. Na panojih, bogatih s fotografijami, izvemo, katere predstave so bile nagrajene, vsako leto s seboj nosi tudi citat, največkrat prav iz Gorenjskega glasa. Ob podatkih o gledališkem festivalu pa lahko sledimo tudi siceršnjemu dogajanju v posameznem letu v Kranju, tako na področju gospodarstva, izobraževanja, športa kot družbenega življenja in seveda kulture. Sprehod skozi festivalsko zgodovino popestrijo kostumi iz nekaterih uspešnih predstav. V osrednjem delu razstave so tudi videoposnetki, na katerih so Janez Povše, Matija Logar, Tine Oman, Pavle Rakovec obudili spomine na začetke in življenje festivala. Monika Rogelj je pri tem sodelovala z Igorjem Kavčičem in snemalcem Domnom Dimovskim. K razstavi je dodan tudi izčrpen katalog, lahko bi rekli festivalska monografija, na skoraj tristo straneh s številnimi fotografijami in pripevki o polstoletnem obstoju festivala. Če je katalog večeren dokument, pa bo razstava na ogled zagotovo še vso jesen.

Zgodbe

Največ smrti zaradi tuberkuloze

V okviru Poletne muzejske noči, ki so jo v soboto pripravili v Žireh, je bilo mogoče prisluhniti tudi predavanju Lojzeta Demšarja o nalezljivih boleznih na Žirovskem.

MATEJA RANT

V zadnjem obdobju je svet zaznamovala epidemija covid-19, ki pa se je Žirem za zdaj popolnoma izognila, je v uvodu ugotavljal Lojze Demšar, ki je podatke o nalezljivih boleznih na Žirovskem zbral skupaj z Neikom Podobnikom in Janezom Jerebom. Glede epidemij, ki so v preteklosti razsajale po Slovenskem, so se v največji meri oprli na knjigo Zvonke Zupanič Slavec Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem. Pomagali so si tudi s podatki o smrtih zaradi nalezljivih bolezni iz mrliških listov, ki jih je od leta 1905 do 1924 pisal Jožef Jankovič, pa tudi iz mrliških knjig žirovske župnije.

Med nalezljivimi boleznimi, ki so v preteklosti v večji ali manjši meri prizadele tudi kraje na Žirovskem, je Lojze Demšar posebej omenil črne koze, tuberkulozo, gripo, krvavo grižo ter otroški bolezen davico in škrlatinko. Smrt je tudi zaradi omenjenih nalezljivih bolezni kosila zlasti med otroki. Kot je

V okviru poletne muzejske noči je bilo mogoče prisluhniti tudi predavanju Lojzeta Demšarja o nalezljivih boleznih na Žirovskem.

razvidno iz mrliških listov v obdobju od 1905 do 1909, je bilo na Žirovskem od 424 umrlih 214 otrok do desetega leta, torej skoraj polovica. Slabo desetletje kasneje, v letih od 1922 do 1924, pa je bilo med umrlimi tretjina otrok. »Življenjska doba je leta 1905 znašala 55 let; če odšteto tiste, ki so umrli do desetega leta ali ki so umrli kot

odrasli zaradi jetike, pa je bila življenjska doba 62 let. Tisti, ki so preživeli otroštvo in jetiko, so torej v povprečju dočkali 62 let.« Med najhujše bolezni se uvršča tuberkuloza ali jetika, za katero so po besedah Lojzeta Demšarja umirali že v 16. stoletju v železarskih naselbinah. »Leta 1890 je recimo v Ljubljani vsak četrty prebivalec umrl zaradi

tuberkuloze.« Na Žirovskem so v letih od 1905 do 1924 zaradi tuberkuloze umrli 203 ljudje. »Do leta 1913 je bilo smrti zaradi tuberkuloze v povprečju 14 na leto, največ jih je bilo leta 1910, kar dvajset. Potem pa je prišlo do preloma – leta 1914 jih je umrlo pet in približno ta številka se je obdržala tudi vnaprej.« Ob tem ni jasno, pravi

Demšar, kateri zdravstveni ukrep je pripomogel k temu upadu. »Mogoče to, da so se takrat zavedeli, da je tuberkuloza nalezljiva.« K večji smrtnosti je pripomogla revščina in tudi utesnjene bivalne razmere, zato je bila to bolezen revnih, je poudaril Demšar.

Veliko življenj sta na Žirovskem zahtevali tudi davica in krvava griža, slednja je bila v Žireh posebno težka, je razložil Demšar. »Umirali so predvsem otroci. Pojavila se je konec poletja 1920 in v enem mesecu je zaradi nje umrlo 52 otrok in dva odrasla.« Tudi gripa je dvakrat na stoletje izbruhnila kot svetovna epidemija, je pojasnil Demšar. »Nekaj časa po epidemiji je namreč trajala imunost. Vsakič, ko je spet naraslo število ljudi, ki niso bili odporni proti povzročitelju bolezni, pa je šla epidemija spet po svetu.« Zadnja epidemija gripe v 19. stoletju je izbruhnila leta 1889; začela se je že spomladi v Rusiji, do konca tega leta pa se je razširila na vso Evropo. »Ob epidemiji sarsa leta 2003 so preiskovali

različne koronavirusne. Zaradi treh ljudje umirajo, štirje pa povzročajo le nahod. Eden od slednjih koronavirusov naj bi se prav na koncu 19. stoletja preoblikoval v veliko različic. To pa se zgodi, kadar se virus močno razširi. Zato se zastavlja vprašanje, ali je takrat res šlo za gripo ali mogoče za koronavirusno bolezen. Morebiti bi torej tudi koronavirus, ki povzroča covid-19, lahko nekoč postal zgolj prehladni virus,« je ob tem dodal Demšar.

Tako kot povsod po svetu je tudi v Žireh kmalu po prvi svetovni vojni izbruhnila španska gripa, ki je terjala 21 življenj, od tega je bila skoraj polovica umrlih otrok do desetega leta starosti. Leta 1919 so na Žirovskem doživeli še izbruh epidemije črnih koz, ki naj bi jih prinesel Franc Gantar iz Jarčje Doline, prva žrtev pa je bila njegova štiriletna hči. Zaradi črnih koz je umrlo 17 ljudi. »Umrla sta tudi prva žena mojega starega očeta in njen nekajmesečni sin,« je končal svoje predavanje Lojze Demšar.

Pika ali dve. Nika in Boštjan.

»Ročno delo je pri nas vedno bolj cenjeno, morda je težava le v tem, da si takšne izdelke lahko privoščijo manj ljudi,« pravi oblikovalca porcelana Nika Stupica in Boštjan Jan, ki sta kupce našla tudi v tujini.

ALEŠ SENOŽETNIK

Igra svetlobe, ujeta v skodelico, se glasi del slogana, ki spremlja izdelke iz porcelana, ki jih pod blagovno znamko Kaolin ustvarjata Nika Stupica in Boštjan Jan, ljubljana, ki z družino že leto in pol živita v Repnjah pri Vodichah. Kot pravita, se pri delu medsebojno dopolnjujeta. Boštjan bdi nad bolj tehničnim delom procesa, Nikina ustvarjalna žilica pa pride do izraza, ko nastopi oblikovanje. »Finese delam jaz,« pravi Nika, a jo Boštjan v šali urno dopolni: »Jaz opravi vse delo, da se Nika lahko kreativno izraža.«

Porcelan je vrsta keramike, oblikovane iz zmesi bele glinice kaolina, žgane na temperaturi med 1200 in 1400 stopinj Celzija. Metoda, ki jo že tisočletja poznajo na Kitajskem, je bila nekdanj skrbno varovana skrivnost, danes pa so izdelki iz skoraj prosojne, na videz

krhke, a vseeno precej trdne snovi, priljubljene po vsem svetu. Številni oblikovalci, med katerima sta tudi Nika in Boštjan, pa so v porcelanu našli vir ustvarjalnega navdih.

»Pika ali dve. Zelena, črna ali modra,« tako ustvarjalca kratko in jedrnat opisujeta glavne oblikovne značilnosti svojih izdelkov, med katerimi prevladuje predvsem čajno posodje, skodelice in manjše skledice. Čeprav Nika bdi nad končno zunanjo podobo izdelkov, pa zase pravi, da je bolj rokodelka kot oblikovalka. »Večinoma so vzorci na najinih izdelkih nastali zelo spontano, intuitivno. Lahko bi rekla, da oblikovanje bolj vodi roka kot pa glava. Tako je pri vseh najinih izdelkih. Le dva imava v ponudbi, ki sta narejena po skici.« Ker vzorci nastajajo spontano, pravita, da skoraj nimata občutka, da ustvarjata nekaj novega, to opazijo šele njihovi stalni kupci, ko ju obišejo v delavnici.

Tandem, ki nastopa pod imenom Kaolin: Nika Stupica in Boštjan Jan

Za razliko od večjih tujih proizvajalcev porcelana njun celoten postopek temelji na ročnem delu. Najbolj preprost izdelek v roke vzameta 22-krat, da dobi končno podobo. »Naj gre za en izdelek ali pa za serijo

petdesetih, morava v vsakega vložiti enako količino dela,« pravi Nika. A ročno delo, unikatnost in butičnost so vse bolj cenjeni tudi pri kupcih. Njuni veččinoma prihajajo iz tujine, kjer svoje izdelke prodajata

na različnih sejmih. A tudi v Sloveniji imata precej strank, veliko tudi stalnih. »Mislim, da je ročno delo tudi pri nas vedno bolj cenjeno, še posebej med mlajšimi. Večja težava je morda v tem, da je takšen izdelek

dražji in si ga marsikdo zato težje privoščijo,« pravi Boštjan.

Oblikovanje porcelana sicer zahteva celo vrsto ročnih spretnosti in različnih znanj, ki jih danes preko delavnic, ki jih organizirata, prenašata tudi na številne tečajnike. Nova znanja in izkušnje oba pridobivata na različnih simpozijih, predvsem Nika pa se je veliko izobraževala v tujini, tudi na Kitajskem, v kraju Džingdežen, ki leži pod goro Kaolin, po kateri je bela glina, in kasneje tudi njuna blagovna znamka, dobila ime. »Gre za skupek rokodelstva, kemije, fizike, kiparstva in poznavanja številnih postopkov, ki na koncu pripeljejo do končnega izdelka,« pravi Nika, njeno razmišljanje pa dopolni Boštjan: »To se najbolje odraža na sejmih, kjer nas je lahko tudi več sto ustvarjalcev, pa ima vsak drugačne izdelke. Prostora za kreativnost je dovolj, omejitev je le tvoja domišljija.«

Na robu

Na horuk!, 3. del

Andrejkica, moja deklica

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Jakob je kupal s pomočjo tetine kuharske knjige. Najraje so jedli krompir in meso. Suhih klobas je bilo na podstrešju zraven dimnika zelo veliko. Stric je imel navado, da je eno ves čas nosil v žepu. Bil je prepričan, da poper in česen, ki sta bila v klobasi, odganjata duh po alkoholu ...

V drugem delu zapiskov, o katerih sva se večkrat pogovarjala, nekatere pa mi je potem prijazno odstopil za objavo, se Jakob osredotoča bolj nase kot na druge. Tudi njemu ni bilo z rožicami

postlano niti mu ni bilo prizaneseno s takšnimi in drugačnimi prigodami.

»Od preveč napornega dela, navsezadnje sem bil le še otrok, me je začela boleli hrbtenica. 'Kaj boš jamral, saj si že velik dedec!' mi je govoril stric, ko se je majavih nog ulegel na klop pri peči. Ata me sploh ni slišal, živel je v svojem svetu, tesaril po bližnjih vaseh, doma pa skrbel za kravo, bikca in konja. Učiteljica je bila tista, ki ni več mogla prenašati mojega spačenega obraza zaradi nenehnih bolečin. Peljala me je k zdravniku, in to na lastno pest. Določili so me za kolonijo. Ata in stric nista bila čisto nič vesela. 'A je treba, da se gre potepat?' sta sitnarila. Še več negotovanja je bilo, potem ko so atu povedali, da bo moral za mojo kolonijo prispevati tudi otroške doklade. Pri denarju pa je tudi njegova očetovska ljubezen stala na zelo majavih nogah. A se je vse dobro izteklo.

Komaj sem čakal, da pride tisti dan. Prvič sem videl morje, kakšno doživeti! Ankaran z nekaj hišami se mi je zdel najlepši kraj na svetu. Spominjam se, da so deklice spale posebej, fantje pa tudi. Šest nas je bilo v nekakšni baraki. Najbolj smešno je bilo, koliko nepotrebne dela smo imeli z umivanjem:

pred zajtrkom, po njem, pred kosilom, po kosilu ... Ker s seboj nisem imel zobne ščetke, so mi jo podarili. Prvič sem si umival zobe, pomislite! Po kosilu smo imeli eno uro in pol počitka. Morali smo se uleči, biti tiho in zaspati. Včasih mi je uspelo, zmeraj ne. Namesto da bi se šli kopat, so nas peljali na ogled partizanskih spomenikov. Francija, ki je imel božjastne napade, je na vročem soncu vrglo na tla, nihče od odraslih pa mu ni znal pomagati. Ne spomnim se več, na kakšen način so ga rešili, vem le, da mu je bilo s takšnimi pogoji po vročem soncu v prihodnjih dneh prizaneseno.

Zelo sem si želel, da bi šolanje nadaljeval na kuharski šoli. A mi ata ni dovolil, češ da je to babji poklic, jaz sem pa dedec. Izučil sem se za mehanika, kar tudi ni bilo slabo, saj mi je znanje še kako prišlo prav kasneje, ko sem kot šofer večkrat prevozil ne le Slovenijo, ampak tudi Evropo. Še prej moram povedati, da je po stričevi smrti prišla k hiši neka starejša ženska. Vsaj meni se je zdela zelo zelo stara. Ime ji je bilo Fanika, doma pa je bila iz okolice Polhovega Gradca. Ata jo je spoznal, ko je pri njih doma postavljaval ostrežje. Povedal mi je, da je imela nasilnega moža, ki jo je kar naprej

tepel, ker ni mogla imeti otrok. Pa ji je ponudil zatočišče. No, roko na srce: po kakšnem letu pri nas, sva oba z atom razumela, zakaj jo je mož tepel. Kljub temu da sva ji nudila streho nad glavo, je v hišo vodila druge moške in počela z njimi tiste reči kar v spalnici. Nekega dne je atu počil film: sedel je na motor in šel prosit Fanikinega moža, naj jo vzame nazaj domov. To se je res zgodilo. Prišel je ponjo s traktorjem, in potem je nisva videla nikoli več.

Pri vojaki sem se veliko družil z Marjanom, ki je bil doma iz Poljanske doline. Enkrat sem ga obiskal in se zaljubil v njegovo sestro Lucijo. Tudi jaz sem ji bil všeč, tako da sva se hitro zmenila za poroko. Če ji ne bi bilo tako zelo mar, kaj bodo rekli drugi ljudje, bi jo imel še raje. Pred poroko naju je večkrat zaneslo, in namesto da bi bila srečna, ker sva oba zelo uživala, jo je skrbelo, kaj bodo rekli ljudje, če bodo izvedeli. To mi je šlo pa rahlo na živce. Še večji problem je nastal, ker bi morala iti pred poroko k spovedi. 'Ne morem povedati župniku, da sva že grešila!' je jokala. Predlagal sem ji, da se greva spovedat na Brezje. Tista spoved je bila zanjo najtežja preizkušnja, saj se ji je zdela, da vsi, ki so bili takrat v cerkvi, kažejo za njo s prstom.

Veliko težav sva imela tudi z atom. Do Lucije se je obnašal, kot bi bila ne le pokojna teta, tudi njegova žena. Ko je bila noseča, je razlagal, da 'bomo dobili otroka'. Kot da bi imel kaj zraven! S takšnim, kot je bil, se je žena prej sprizajnila kot jaz. Popadke je dobila, ko sem bil ravno na poti. To so bili časi brez mobilnih telefonov. Kaj je naredil ata? Naložil jo je na motor in odpeljal do zdravnika. 'Tukaj jo imate, pa ji pomagajte!' je rekel medicinski sestri. Ko ga je vprašala, ali je on oče, ji je odgovoril: 'Skoraj.' Takšen je bil.

Kar v zdravnikovi ordinaciji je prijokala na svet naša Andrejkica. Ne vprašajte, kako sem jo bil vesel! Ko je malo zrastle, sva ji z atom naredila lesen avto z volanom, kasneje pa je dobila pravega fička, a precej pomanjšanega. Namesto motorja sem namestil pedale, da se je lahko vozila okoli hiše in tudi po stranskih poteh. Ko sem jo gledal, sem sanjal, kako bova nekoč, ko odraste, skupaj vozila tovornjak in se imela lepo. Pa se mi je smrklja izneverila! Odločila se je za študij agronomije. Če pomislim, da raje goji breskve kot uživa za volanom, me še danes stisne pri srcu!

V tovornjaku, na preštevilnih rajžah, se mi je zgodilo marsikaj zanimivega. Nekoč sem se usmilil nekega štoparja. Prijeten fant na prvi pogled, govoril je nemško in angleško, tako da sva se lahko tudi pogovarjala. Na postajališču sem ga povabil

na kavo, pa ni hotel iti z menoj. Ko sem se vrnil do tovornjaka, me je skoraj kap: okoli njega so s prižganimi lučmi stali trije policijski avtomobili, fanta pa so policisti odvlekli s seboj, ker je ubil tri sodelavce – in to zaradi cigarete!

Mafija je imela dobro organizirano prostitucijo tudi po postajališčih, kjer smo zaradi počitka ustavljali soferji. Težko se jih je bilo otresti, saj so bila dekleta zelo mlada, tudi lepa na pogled. Le oči so imele mrtve in prazne. Mnoge so bile 'nafile' z mamili. Kako bi lahko drugače opravljale biznis, ki je bil tudi smrtno nevaren. Šoferji smo bili takšni in tudi drugačni. Spominjam se ene, imela je komaj dvanajst, trinajst let. S kolegom sva ravno sedla k večerji, ko je prišla k mizi. Prosila je, če ji lahko kupiva pijavo. V dno srca se mi je zasmilila. Odpeljal sem jo s seboj, da se je v tovornjaku vsaj naspala. S kolegom sva ji ob odhodu stisnila v roke vsak po trideset nemških mark. Še danes me zaboli srce, ko se spomnim nanjo ...

Drži, veliko sem bil od doma, a zmeraj, ko sem se vračal z dolgih poti, sem ženo objel in stisnil k sebi. Na srečo ji je bilo z leti vedno manj mar, kaj bodo ljudje rekli. Andrejkica je bila moje sonce, moja velika ljubezen! Žal mi ni bilo namenjeno, da bi imel več otrok. Žene nikoli nisem prevaral, nikoli ji rekel grde besede. Treba jo je ljubiti, četudi si tega zmeraj ne zasluži, pravijo. <

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Filip Trpin kot slovenski Cicero

PETER COLNAR

V Kranju je 23. junija 1683 umrl duhovnik, teolog, književnik Filip Trpin. Rojen je bil leta 1603 ali 1604 v Selcih nad Škofjo Loko. Ima velike zasluge za slovenski jezik. Valvasor ga je uvrstil med pomembne pisatelje na Kranjskem. Slovenski jezik je uvajal v javno cerkveno življenje. Zaradi lepega jezika v pridigah se ga je prijel nadimek slovenski Cicero.

Filozofijo in teologijo je verjetno študiral v Gradcu. Dosegel je naslova magister filozofije in bakalaver filozofije. Leta 1630 je bil kaplan na Ptuj. Leta 1633 je bil pomočnik župnika Presečnika v Gornjem Gradu, kjer je bil od leta 1635 dalje župnik, vzgojitelj in učitelj v Collegium Marianum.

V Gornjem Gradu, Kranju in Braslovčah je izvajal katoliško reformo vernikov in klerikov po smernicah škofa Tomaža Hrena. To je bilo v času težkih socialnih in

zdravstvenih razmer. Leta 1635 je v Gornjem Gradu miril uporne kmete. V Braslovčah si je leta 1646 prizadeval, da bi ljudem dopovedal, zakaj kužnih bolnikov ni dovoljeno prenašati in pokopavati pri župnijski cerkvi. Od leta 1639 dalje je bil župnik vikar v Kranju, kjer se je boril proti »grešnemu in malomarnemu življenju«. Pomagal si je tako, da je sam sebi napisal ostro svarilno pismo, ga dal podpisati škofu in ga poslal sebi v škofovem imenu. Na prižnici je pismo prebral kot škofovo grajo. Leta 1652 je bil vizitator v Šmihelu pri Pliberku, od leta 1654 dalje pa župnik v Šmartinu, to je Strazišču, pri Kranju. Med letoma 1655 in 1676 je bil tudi generalni vikar ljubljanskih škofov Puechheima in Rabatte. Ko je živel v Kranju, je z veseljem sprejel kapucine. Leta 1640 je na Trpinovo prošnjo škof Mihael Kumar

blagoslovil temeljni kamen za kapucinski samostan, ki so ga naredili tam, in sicer na mestu, kjer je danes hotel Creina.

Filip Trpin je bil s kapucini zelo povezan. Njihovi knjižnici je daroval veliko knjig, tudi svojih, saj je veliko pisal. Zelo si je tudi prizadeval, da je leta 1672 izšla Schönlebova knjiga Evangelia inu lystuvi. K delu je spodbudil tudi dva prevajalca, šmartinskega kaplana Adama Skalarja, ki je leta 1643 prevedel obsežen spis duhovne vsebine, in Andreja Jankoviča, ki je leta 1659 prevedel Hojo za Kristusom Tomaža Kempčana. Filip Trpin je med drugim v letih 1668–1671 tudi vodil preiskavo »o čarovništvu mošenjskega župnika A. Novaka« in urejal spor kparja A. Ferfile zaradi plačila velikega oltarja v Polju. Službe generalnega vikarja je bil leta 1676 na lastno prošnjo razrešen.

Kasneje je njegov nečak župnik Janez Trpin v Kranju pri cerkvi ob Savi postavil lep

nagrobnik, ki je danes vzičan v župnijski cerkvi v steno pod korom.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Radovljici se je 22. 6. 1903 rodil teolog Vilko Fajdiga. Doktoriral na katoliškem inštitutu v Parizu. Bil je profesor verouka na gimnaziji in predavatelj na Teološki fakulteti v Ljubljani.
- 23. 6. 1915 se je začela na soški fronti prva italijanska ofenziva. Na njej se je proti Avstro-Ogrski do 28. oktobra 1917 zvrstilo 12 italijanskih ofenziv.
- V Kamniku se je 24. 6. 1621 (datum rojstva sicer ni natančno znan) rodil duhovnik, glasbenik, redovnik, skladatelj, učitelj in zborovodja Janez Krstnik Dolar.
- V Križu pri Komendi se je 26. 6. 1881 rodil duhovnik, pisatelj, pratikar, urednik in založnik Anton Breznik. Prispeval je odločilen delež k razvoju slovenščine.
- V Taboru pri Podbrezjah se je 28. 6. 1811 rodil mizar, izdelovalec orgel Peter Rojic. Po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem in Primorskem je postavil 45 novih orgel s šestimi do devetimi registri.

Po osamosvojitvi skozi tri krize

Slovenija je v času od osamosvojitve do danes preživela tri krize. Na začetku samostojne poti se je morala spoprijeti z izgubo jugoslovanskega trga, v letu 2008 in tudi v nekaj naslednjih letih jo je, podobno kot ves svet, zajela velika gospodarska kriza, letos spomladi še epidemija covid-19.

CVETO ZAPLOTNIK

Včeraj, 25. junija, je bil dan državnosti. V državnem statističnem uradu so ob tej priložnosti zbrali nekatere podatke, ki kažejo na to, kako se je od 1991. leta dalje spremenilo življenje v družbi in gospodarstvu.

Več moških kot žensk

Slovenija je imela 1. januarja letos 2.095.861 prebivalcev. Številčno razmerje med moškimi in ženskami se je sredi lanskega leta prvič v več kot 160-letni zgodovini, za katero razpolagajo zanesljivi podatki o prebivalstvu na sedanjem ozemlju Slovenije, obrnilo v prid moškimi. Število prebivalcev se od leta 1999 naprej povečuje. Do leta 2005 se je povečevalo samo zaradi priseljevanja, v obdobju 2006–2016 je bil pozitiven tudi naravni prirast, to pomeni, da je bilo število rojenih večje od števila umrlih, v zadnjih treh letih je prirast spet negativen.

Prebivalstvo se stara

Prebivalstvo v Sloveniji se stara, v zadnjih dvajsetih letih se je povprečno postaralo

za pet let. Prebivalci živijo vse dlje, moški, ki so umrli lani, so bili v povprečju stari 74 let, ženske skoraj 82 let. Petina prebivalstva je stara 65 let in več, v letu 2055 naj bi bilo tako starega prebivalstva že skoraj tretjina. Na začetku leta je v državi živelo 252 stoletnikov, v letu 2100 naj bi jih bilo že okoli 5400.

Od zelo visoke inflacije do deflacije

V letu 1991 in v prvih letih samostojnosti se je Slovenija spopadala z izgubo jugoslovanskega trga, uvajanjem tržnega gospodarstva in visoko inflacijo. V letu 1991 je bila inflacija skoraj 250-odstotna, pod deset odstotkov se je spustila šele v letu 1995, v letu 2015 smo imeli celo deflacijo, na deflacijo kaže na letni ravni tudi primerjava med letošnjim in lanskim majem.

V krizah upad BDP-ja

Vse tri krize, ki jih je Slovenija preživela kot samostojna država, so močno vplivale tudi na bruto domači proizvod (BDP). Ta se je v letu 1991 realno zmanjšal za 8,9 odstotka in leto kasneje še za 5,5 odstotka, v času svetovne gospodarske

in finančne krize leta 2009 je upadel za 7,8 odstotka, vmes so večinoma sledila leta gospodarske rasti. V letošnjem prvem četrtletju je bila rast zaradi epidemije covid-19 za 2,3 odstotka nižja kot v enakem lanskem obdobju, na kar je vplival predvsem upad domačega povpraševanja. Po višini BDP-ja na prebivalca se je Slovenija lani med evropsko osemindevdeseterico uvrstila na 16. mesto, najvišji je bil v Luksemburgu (83.640 evrov) in najnižji v Bolgariji (6.800 evrov).

Nemčija vseskozi najpomembnejša

Pri trgovanju s tujino je Nemčija vse od leta 1991 naprej najpomembnejša trgovinska partnerica Slovenije, pri trgovanju z drugimi članicami Evropske unije je v tem obdobju najbolj povečala trgovanje z Avstrijo, zelo je okrepila tudi trgovanje s Kitajsko. Najvišjo stopnjo brezposelnosti, 11,1-odstotno, je Slovenija kot samostojna država izmerila v prvem četrtletju leta 2013, najnižjo, štiriodstotno, v zadnjem četrtletju lanskega leta, letos je zaradi posledic covid-19 spet višja, aprila je bila 9,1-odstotna.

Vaš razgled

Fotografija je nastala na letošnji O'glasbeni Loki in ni zgolj običajna razglednica dogodka. Je posebna in nevsakdanja, kot je igranje učencev glasbene šole na ulici, ki ga v škofjeloški glasbeni šoli gojijo že več kot desetletje. Tina je na posnetek ujela mladega pozavnista, kdo ve – mogoče je to novi Glenn Miller, in nekoga, morda očeta, ki je z mobilnim telefonom posnel fantov javni nastop. V okenskem odsevu bomo našli odgovor na vprašanje, kaj je umetnost in kaj običajni vsakdan. I. K. / Foto: Tina Dokl

Kolesarstvo je med Slovenci in zlasti Gorenjci eden od najbolj priljubljenih športov. Nekateri se ga lotijo resno in so med najboljšimi tekmovalci na svetu, drugim pomeni priljubljeno rekreacijo. Prav gotovo pa so vsem skupni številni nepozabni trenutki, ki jih na kolesu doživljajo v prelepi naravi. Zlasti ko lahko s polnimi pljuči vdihnejo vonj pokošene trave. V. S. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (544)

Fičko po Jugoslaviji

MIHA NAGLIČ

»Čeprav – seks v fičku? Ne želite si ga. Ni težava v tem, da avtomobilček ni velik, ampak da ima nezložljive sedeže. Tisto, kar se danes loči na sedalo in naslonjalo, ki ju po mili volji pomikate naprej in nazaj, spuščate in dvigate, dokler se notranost skoraj ne spremeni v malo manjši kavč, sta bila dva sprednja sedeža na bolj ali manj fiksnem okviru: prevleka iz skaja, navlečena preko kovinskega ogrodja v obliki črke L, z minimalnimi približki vzmeti pod sedežnim delom, zadaj je bila z enakim materialom preoblečena klop. Okvir se je dal nekoliko pomakniti naprej in nazaj po kovinskem vodilu, privitem v poden – in to je bilo to. Uvodni del je

bil, ko je štirikolesnik obstal na kakšnem kolovozu med drevjem, še znosen, če ni bila zima in preveč bund vmes, potem pa je nastopilo logistično vprašanje: pomakniti prva sedeža kar se da naprej in se truditi s kopolucijo na zadnjem sedežu ali na nazaj pomaknjenih prednjih sedežih premagovati štrleče ovire volana in šalthebla, pri čemer se je prej ali slej zgodilo, da so si noge poiskale izhod pri vratih (teh zadaj ni bilo!) in je avtomatsko posvetila lučka. Umik noge, blagodejna tema, nekoliko mečkanja, naval, noga v vrata, nova prha luči na ... Uf. Naslednjič je bila obvezni del opreme fičota deka, ki se udobno pogrne zunaj po neudobnih tleh.« / »S to knjigo poskušamo vsaj približno osvetliti

fenomen življenja fička po Jugoslaviji, v vsej pestrosti in kompleksnosti 'aktivne vloge ne-človeškega (angl. nonhuman) materiala v javnem življenju'. Vkllopiti želim brisalce (če bodo le delovali) in s pogleda obrisati kaplje nostalgije in spomina ter kritično pogledati v mašino tega fenomena. Hkrati pa te kapelj ne želim osušiti, ampak želim iz njih destilirati tisto, kar eno najpopularnejših jugoslovanskih prevoznih sredstev danes določa kot izraz materialne, nostalgije, ideološke spominske in zgodovinske vztrajnosti in luknjičavosti.« (str. 65, 12)

Martin Pogačar, *Fičko po Jugoslaviji*, drugi natis, Založba ZRC, Ljubljana, 2019, 240 strani

Zgornji navedek je sestavljen iz dveh. Prvi (o seksu v »fičku«) je iz besedila, ki ga je za to knjigo napisal Zdravko Duša. Drugi je iz avtorjevega predgovora (Priprave na vožnjo). Podnaslov knjige je Zvezda domačega avtomobilizma med cestami in spomini. Kakšen spomin na »fička« bi lahko prispeval tudi vsak od tistih, ki smo ta avto uporabljali. Jugoslovanska različica tega fiata se je rodila leta 1955 kot Fiat 600, kragujevska Crvena zastava ga je kot Zastavo 750 izdelovala do leta 1985. Naklada: 923.487 izvodov, okrog dvajset tisoč naj bi bilo še registriranih ...

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Dobili boste zelo dobro priložnost za dodatni zaslužek. Sicer vam bo vzelo nekaj časa, ampak se bo dobro obrestovalo. V obstoječi službi pričakujte spremembe, ki pa bodo za vas ugodne, treba se bo le prilagoditi in potruditi.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Končno bo prišlo na vrsto vaših pet minut in privoščili si boste malce oddiha. Družba, v kateri boste, bo zelo dobro vplivala na vas, da še dolgo ne boste pozabili lepih trenutkov. Obremenjevali se boste zaradi financ, a kmalu se obrne v drugo smer.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Kdor je dober, je oslu podoben. Ta misel vam nekaj časa ne bo šla iz glave. So ljudje, ki nas razočarajo, in so ljudje, ki nas presenečajo. Vsakega po malem. Ne boste se spremenili, še naprej boste takšni, kot ste. Zvesti, iskreni, dobri.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Presenetil vas bo nekdo, na katerega ste že pozabili, zato bo presenečenje še toliko večje. Pred vami so lepi dnevi in komaj boste kos vsemu dogajanju. Pozabili boste na vse pretekle tegobe in razmišljali samo še za naprej. Pravilno.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Nepričakovano boste povabljeni v večjo družbo. Sprva boste iskali izgovore, nato pa si le rekli, zakaj pa ne. Nikakor vam ne bo žal, saj se bo spletlo veliko novih vezi. Sestavili se vam bodo koščki v mozaiku, ki ste jih do sedaj iskali.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Za seboj puščate kar stresno obdobje in sedaj se boste končno lahko odpočili in zadihali s polnimi pljuči. Kmalu bodo pred vami novi izzivi, a bodite brez skrbi, vse boste zmogli. Ne bi bilo slabo, če bi za nekaj dni zamenjali okolje.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Spoznanje, da ko se začnete spreminjati sami, se začnejo spreminjati tudi drugi, vas bo predramilo. Spremembe, ki jih boste začeli delati pri sebi, bodo neverjetne. Ne boste se kmalu ustavili. Vsak dan je lahko lepo presenečenje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Zadnje čase ste precej utrujeni in prisiljeni se boste ustaviti. Preveč ljudi je odvisnih od vas in vsa ta odgovornost vas izčrpa veliko bolj, kot se zavedate. Nekdo se bo z darilom spomnil na vas in videli boste, da niste čisto sami.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Počasi se boste začeli odpravljati na dopust, ki ga resnično že težko čakate. Mešanica veselja in vsega, kar je še treba narediti, vas bo malce utrudila. Na področju dela se pripravite na čisto nove projekte. Zelo zanimivo bo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

V krogu prijateljev boste prišli do dobrih idej in hiteli boste, da česa ne zamudite. Polni energije boste naredili zelo veliko in ponosni boste nase in svoje zmogljivosti. V ljubezni se vam bo kmalu začelo dogajati nekaj lepega.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Začeli boste več časa posvečati športnim aktivnostim, saj boste ugotovili, da se ob tem veliko bolje počutite. Ni treba osvojiti najvišje gore, lahko je tudi kolesarjenje ali kaj podobnega. Na obzorju so same lepe spremembe.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

O dopustu še nekaj časa ne morete razmišljati, saj vas čaka veliko dela. Poslovne zadeve so trenutno zelo pomembne in tega ne smete zanemariti. Za vse drugo bo še dovolj časa. Ta čas pa izkoristite, da znova splezate na zeleno vejo.

TA JE DOBRA

V času krize

Kriza, pomanjkanje denarja, čisti obup. Šlo je tako daleč, da si je gospa dala odrezati kito in jo prodala lasuljarju, mož je zastavil dedovo uro. Ni bilo druge, kot da gre žena zvečer služiti na vogal.

Zjutraj se vrne in pokaže izkupiček: »Na, tukaj imaš 105 evrov.«

»Kdo ti je pa dal samo pet evrov?« se je razburil mož.

»Kako kdo? Vsak je dal enako.«

Sin pisatelj

»Moj sin je pa pisatelj.«

»Kaj pa piše?«

»Marsikaj. In vse, kar napiše, ljudje prebavijo.«

»Gotovo piše kriminalne romane, ti so danes moderni.«

»Ne, jedilnike.«

Izgon iz raja

Pri verouku župnik vpraša Janezka: »No, Janezek, povej mi, kdaj sta bila Adam in Eva izgnana iz raja?«

»Jeseni, gospod župnik.«

»Kako, zakaj pa ravno jeseni?«

»Ker so takrat zrela jabolka.«

Prstan je našel

Sodnik obtoženemu: »Gospod Janez Novak, mi prosim lahko razložite, zakaj ste obdržali prstan, ki ste ga našli na cesti?«

Novak: »Le zakaj neki? Saj na njem vendarle piše 'Večno tvoj!'«

LAŽJI SUDOKU

5	1		8		3	9	
		4			9		5
3		6		1		2	8
2	3		7		1		4
		9				7	
1			6		2		5 8
	2	5		8		4	
7			4			8	
		1	9		6		7

Rešitev:

2	2	9	7	6	1	8	9
6	5	2	7	8	9	7	2
8	9	7	8	1	5	2	6
8	9	2	6	9	2	7	1
1	2	9	7	6	8	9	9
7	6	1	5	2	8	6	2
2	8	2	7	1	9	6	6
5	1	6	9	2	7	2	8
8	2	7	1	4	6	9	9
9	7	6	2	8	7	1	9

TEŽJI SUDOKU

8	1	4		2		9	5
	6		7	4		2	
			5	9			
	8	1				4	9
		5				2	
	2	6				8	7
			8	6			
	4		2	1			3
	5	2		4		6	8

Rešitev:

1	8	9	2	7	6	2	5	6
6	2	1	5	2	7	9	7	9
2	7	9	6	2	8	1	4	1
6	2	8	5	6	1	9	2	7
9	1	2	8	7	7	5	6	6
5	6	7	9	3	1	8	2	2
7	1	6	8	9	6	2	2	2
8	2	7	1	4	6	9	9	9
2	5	6	6	2	9	7	1	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Novi Golf

Mobilna ikona postaja digitalna ikona

Novi Golf se predstavlja. In postavlja nova merila na področju digitalizacije na cesti. Inteligentni asistenčni sistemi vsako vožnjo spremenijo v udobno in sproščeno izkušnjo. Novi Golf – eno generacijo bolj udoben, inteligentnejši in bolj povezan.

Volkswagen Golf je prava ikona, saj je del ponudbe znamke vse od leta 1974. Predstavljenih je bilo sedaj že skupno osem generacij, prodanih pa je bilo več kot 35 milijonov primerkov, kar je res zavidljiva številka. Prav vsaka generacija je bila uspešna, a trenutna osma generacija predstavlja največ napredka. Zasnovan je na platformi MQB, malce pa je zrasel tudi dimenzijsko.

**NOVI GOLF VIII
ŽE V NAŠEM SALONU.**

AHVRTAČ

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do torika, 14. julija 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22		

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila GOLF VIII
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

SESTAVIL: F. KALAN	GLASBENA PRIREDI- TEV	PODATKI O BOLEZNI	EGIPČAN- SKI BOG MESECA	AMERIŠKI VOJAK	ŽAGAN LES S KVAD- RATNIM PREREZOM	ZAZNAVA S PRSTI	ZGORNJA OKONČINA	GEORGE RUSSELL	STAR SLOVAN	AFRIŠKA ANTILOPA	DELOVNA SKUPINA
PRIVID, SLEPILO	8										
LETALO Z ENIM MOTORJEM								1			
PISEC SATIRIČNIH DEL				4				KRADLJI- VEC			
THOMAS MANN			LJUBČEK	PRIPADNIK APACEV				20	LITUJ		
INDIGU SORODNA SNOV			14	MOČAN ODSEV		PRITOK JENISEJA V RUSIJI	PISATELJ DUUN		POLOTOK V KANADI		9
KRAJ PRI VRHNIKI					NAPADALNI DELFIN					SMUČAR MLEKUŽ	BLAGAJNA
SOBNA LONČNJICA, SLEČ					GR. MUZA POEZIJE			DLAKA POD NOSOM			
INTERNI- RANEC		17						GR. MATI BOGOV		21	
GORENJSKI GLAS	MESTO V SEVERNIM ITALIJI	EVROPSKO VESOLJSKO ZDRUŽENJE JESENSKI MESEC				ARA, PREDUJEM		KONEC MOLITVE			
OSVEŽILNA PIJACA, KOKTA							MODEL VO- ZILA FIAT	10			
RUDI KOSMAČ			VRANIČNI PRISAD	VRSTA METLE						POVZRO- ČITELJ AFER	KRČMA, TABERNA
GRŠKA CRKA				ILIRSKA KRALJICA	EMIRJEV TEREN			18			
DRŽAVA V ZDA			22		LUKA V IZRAELU				FRAN ALBREHT		
KROŽENJE						POLNILO ZA SLADICE			ŽELATINA IZ ALG	STARI OČE	
FR. PISEC (GERARD)						LATENSKA DOBA		AM.IGRALEC (RICHARD)			5
GRŠKI PESNIK, ARATOS					REKA V SIBIRIJI						
GORENJSKI GLAS	KRAJ NAD DOLINO RIŽANE	POLUKSOV BRAT			SUROVINA ZA PIVO			6	SAMO NOVAK		16
ČETRTO DIMENZIJA		AZIJSKA RASTLINA							EGIPČAN- SKI BOG		
ROBERT REDFORD			DRŽAVA V S. AMERIKI	KRALJ ŽIVALI					SL. KIPAR (LOJZE)		
PLANTAŽA			JUDOVSKA MOLILNICA	ZARE- BRNICA						ZNAMKA KLAVIRJEV	LOVEC NA RAKE
SODOBNIK KELTOV					MANJŠI MOTOCIKEL						
KANAL ZA INSTA- LACIJE					GALEJA						
KIRKINA DOMOVINA					NEKDANJA TOVARNA V SARAJEVU						
NAJVEČJE MESTO V NIGERIJI								NAŠA SPORTNA TRGOVINA	15		
ALAVES AZALEJA INDOL LABRADOR NERVAL	SL. PISEC (VLADIMIR)	OTTO TAUBE			ŠAHIST KASPAROV			PERZIJA			ŠČEPEČ SOLI
BOGATAŠ (ZARG.)		VRH NAD SOLČAVO			POTRDILO						NERESNICA
ŠPANSKI NOGOMETNI KLUB								12	ZADETEK PRI NOGOMETU		
RUDI ŠELIGO				POLOŽAJ V JOGI					VNETJE SLUŽNICE		
POLT KOŽE				HOKEJIST ZUPANČIČ							2
BARIERA					EKSPLOZIV- NA SNOV						19
DEL ROKE, LAHET					ROBERT ERJAVEC						MARKO TRATAR
									MUSLIMAN- SKI DEL HIŠE ZA ZENSKO		
									KRILO POSLOPJA		

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI AVTOBUS V IZOLO: 1. 7.; **OREBIČ:** 5.–15. 9., 15.–22. 9., **LASTOVO:** 15.–22. 8., 12.–19. 9.; **DUGI OTOK:** 29. 6.–6. 7., 4.–7. 7., 6.–13. 7., 24. 7.–1. 8., 1.–8. 8., 21.–28. 8., 28. 8.–4. 9.; **MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOVI na naslednjih destinacijah:** **STRUNJAN** 4.–9. 12., 9.–14. 12.; **BERNARDIN:** 22.–27. 11., **BANOVC:** 22.–27. 11., 27. 11.–2. 12.; **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 22.–28. 11.. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Festival Kalejdoskop

Kranj – V okviru festivala sodobnega plesa Kalejdoskop v produkciji KD Qulanium bodo potekali naslednji dogodki: v petek, 26. junija, ob 18.30 na Češnjem vrtu Layerjeve hiše plesne miniature Gibotron; ob 20. uri na Plečnikovem stopnišču predstava Velikan – ledena gora Ajde Tomazin; v soboto, 27. junija, ob 20. uri na Volkovem vrtu predstava Ease (Lahkotnost) Ane Romih; ob 20.30 na Češnjem vrtu solo ples Mateja Kejžarja z naslovom Language Sausage.

Pogovor z Bronjo Žakelj

Škofja Loka – Na terasi Name v Škofji Loki se bo v petek, 26. junija, ob 19. uri z bralci družila Bronja Žakelj. Z avtorico romana Belo se pere na devetdeset se bo pogovarjala Damjana Peternej.

Predstavljanje dediščine ribogojstva in ribištva

Zgornja Besnica, Zgornja Bela – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na izobraževalno-turistični dogodek Predstavljanje dediščine ribogojstva in ribištva v ribogojnici Zg. Besnica ter dediščine ribje kulinarike Gorenjske v ribogojnici Zg. Besnica v soboto, 27. junija. Zbor bo ob 10. uri na parkirišču pri Podružnični šoli Besnica. Za območje Zgornje Bele in občine Preddvor ter dediščine ribje kulinarike Gorenjske bo dogodek tudi v ribogojnici Bizjak v soboto, 27. junija. Zbor bo ob 15. uri pri ribogojnici Bizjak. Dogodek se izvaja kot del Gorenjskega ribjega festivala, ki poteka na več lokacijah Gorenjske v juniju in juliju. Udeležba je brezplačna, obvezna pa je prijava. Ob zaključku predstavitev in preskus ribjih izdelkov. Prijava in več informacij na: info@ctrp-kranj.si, tel. 040 733 344, 040 303 752 ter FB-strani omenjenega Centra.

IZLETI

Po dolini Završnice

Naklo – Po praznovanju se obeta tudi pohod društva upokojencev po dolini Završnice. Pohod bo v torek, 30. junija. Odhod ob 8. uri izpred doma upokojencev v Naklem. Prevoz z lastnimi avtomobili. S seboj imejte medicinske maske. Informacije na tel. 031 718 345.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet po poti Kranj–Medvode–Slavkov dom–Kranj, ki bo v torek, 30. junija. Odhod ob 8. uri izpred mestnega vodnjaka z lastnimi opremljenimi kolesi in čelado; srednja zahtevnost, 5 ur; v primeru dežja bi zbor v Zdravljici.

Jamborna pot in Pentlja na Rakitni

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v soboto, 4. julija, organizira pohodniški izlet Jamborna pot in Pentlja na Rakitni:

Rakitna–zdravilišče–Selan–Nakličev konec–cerkev sv. Križa–Rakiško jezero–hoja rakiškega jambora–jamborna in rimska cesta–Novaška gora–sedlo Krimšček–Zidanica–Rakitna. Skupne zmerne lahke hoje bo okrog 4 ure. Zaščitne maske v avtobusu so obvezne! Informacije in prijave do četrтка, 2. julija, zbira Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Pohod na Grmado

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet na Grmado (898 m n. m.), ki bo v četrtek, 9. julija. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine ob 7. uri; 3,5 ure hoje za planince in 3 ure hoje za pohodnike; S seboj imejte pohodne palice in primerno obutev. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 6. julija.

Izlet na Grosser Rosenock

Kranj – PD Iskra Kranj vabi v soboto, 25. julija, na izlet na Grosser Rosenock, z 2.440 m najvišji vrh koroškega dela Krških Alp. Odhod s 16-sedežnim minibusom ali kombijem bo ob 5.30 s parkirišča pri Mercator centru Primskovo v Kranju. Informacije pri vodnikih: Luka Šveglj – tel. 068 168 257, lukasveglj@gmail.com; Uroš Prelovšek – prelovsek@gmail.com, tel. 040 255 163.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 27. junija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Živeti po Božji besedi ob 9. uri ter predavanje Kristusov križ! ob 10.30.

www.gorenjskiglas.si

Kjerkoli že ste, nas lahko poslušate na:
www.radiogorenc.si

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

20000866

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšana hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141

20001147

RAZNO

PRODAM

NOVE navojne svedre, zemeljsko vrtačko s 3 svedri in žensko kolo 28 col, tel.: 041/364-504

20001348

NOVO motorčko, zračno puško in skoraj suhe zavite bale sena, tel.: 041/364-504

20001349

SOBNI akvarij - 225 l in gumi voz, zelo ugodno, tel.: 041/387-698

20001344

ZAVESE, ugodno, primerna za vsa okna, tel.: 031/400-950

20001364

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si

TELEFON: 04 201 42 47

www.gorenjskiglas.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Kuhajmo s siri
IRENA OREŠNIK
S pomočjo knjige bomo že pri nakupu sirov bolj dovtetni za nove vrste, okuse in ideje za njihovo uporabo. Razloži nam tudi osnovne pojme o vrsti sirov (albuminska skuta, rikota, mehki sir ...).

146 strani, mere: 14 x 20 cm, spiralna vezava

10 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

RAFAEL MOHORIČ

Na zadnjo pot ga bomo pospremili v soboto, 27. junija 2020, ob 16. uri na pokopališču v Selcih. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

ANTON STARE

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

V SPOMIN

PETRI ROZMAN

Petra, preteklo je 15 let, ko je En trenutek spremenil svet. Tvoje življenje – žal – je bilo res prekratko, in Razvilo se v nešteto lepih je spominov in prigod. A na koncu vedi, da dan za dnem nosimo te v srcu vsepovsod.

Janez

Solza, žalost, bolečina te zbudila ni, a ostala je tišina, ki močno boli. (T. Pavček)

ZAHVALA

V 38. letu je nepričakovano odšel dragi očka, mož, sin, brat, stric in svak

DAVOR PINTAR
iz Sorice, stanujoč Na Kresu v Železnikih

Najlepša hvala vsem, ki ste se poslovili od našega Davorja in ga pospremili na drugo stran mavrice. Hvala za vse darove, pomoč in podporo v teh težkih trenutkih. Zelo boli, ker je odšel. Naj njegova dobrot, dobra volja, veselje, ljubezen, spoštovanje, širok nasmeh in ogromno ljubezni do teka za vedno ostanejo v naših srcih.

Žalujoci vsi njegovi
Junij 2020

Vsaka mama je prava mama, dana za srečo in na veselje. Prava. In ena sama. Za vse življenje. (Tone Pavček)

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta in tašča

IVANA VREČEK
roj. Kadivec, po domače Arjakova mama

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, mašne namene in denarno pomoč. Najlepša hvala njeni osebni zdravnici dr. Barbari Vavken, osebju Splošne bolnišnice Jesenice, g. župniku Urbanu Kokalju za pogrebni obred, pogrebni službi Navček in pevcem. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujoci vsi njeni
Srednja vas pri Šenčurju, junij 2020

ZAHVALA

V 90. letu starosti se je tiho poslovil naš dragi mož, ata, brat, tast, stari ata, pradedek

JANEZ DRAKSLER
krojaški mojster iz Hafnerjevega naselja 76 v Škofji Loki

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, sveče, mašne namene in cvetje. Zahvala tudi župniku Matjažu Zupanu za opravljen obred in pogrebni službi Akris. Na zadnjo pot smo ga pospremili 10. junija 2020 na pokopališču Lipica.

Žalujoci vsi njegovi
Škofja Loka, junij 2020

Objemamo te tam čez mavrico ...

ZAHVALA

V njenem 87. letu smo se z bolečino v srcu poslovili od naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE ROPRET
po domače Tonočove Minke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, svete maše in sveče. Hvala sodelavcem Kranjskih vrtcev in Komunale Kranj za besede tolažbe, hvala dr. Barbari Vavken za vso pomoč. Posebno zahvalo izrekamo gospodu župniku Urbanu Kokalju za slovesno opravljen obred. Srčna hvala oktetu s Šenturške Gore, ki so jo z doživeto pesmijo in orgljanjem pospremili v njen poslednji dom. Hvala vsem, ki ste jo cenili, spoštovali, z nami delili skelečo bolečino in jo v velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot.

Vsi njeni
Šenčur, 10. junij 2020

Idejna zasnova ureditve Vrbe

Občina Žirovnica je pripravila idejno zasnovo ureditve odkupljenega objekta Vrba 1. Za pol milijona evrov vredno investicijo bodo skušali najti zasebnega partnerja.

URŠA PETERNEL

Vrba – Potem ko je Občina Žirovnica lani za slabih dvesto tisoč evrov odkupila stanovanjski objekt v neposredni bližini Prešernove rojstne hiše, so zdaj pripravili načrt obnove in novih vsebin. Na zadnji seji občinskega sveta so jih predstavili občinskim svetnikom; ti so prižgali zeleno luč, in če bo šlo vse v skladu s pričakovanju, bi prenovljeni objekt lahko zaživel do konca leta 2022.

Kot je povedala Slavka Zupan iz podjetja K&Z, kjer so pripravili investicijski projekt z več variantami, objekt stoji na lepi lokaciji na terasi s pogledom proti Blejskemu gradu. Prešernovo rojstno hišo letno obišče dvajset tisoč ljudi, pretežno šolske skupine, prireditve pa še dodatnih sedem tisoč ljudi. V kraju ni turistične in kul-

Celotno območje ob Prešernovi rojstni hiši naj bi zaživel kot Turistični center Vrba.

bi lahko sprejela en avtobus oziroma petdeset gostov, ter kuhinjo. V prvem nadstropju bi uredili štiri sobe z desetimi posteljami, v mansardi pa manjše stanovanje oziroma apartma. Velik je tudi

Po drugi bi Občina Žirovnica najela kredit in investicijo financirala sama, zatem pa objekt oddala v najem zasebniku ali pa ga dala v upravljanje javnemu Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica. Tako po mnenju župana kot občinskih svetnikov bi bila najboljša možnost sklenitev javno-zasebnega partnerstva, zato bodo zdaj preverili, kakšno je zanimanje zasebnih vlagateljev. Po predvideni časovnici bi gradbena dela lahko začeli prihodnjo jesen, prenovljeni objekt pa bi zaživel do konca leta 2022.

Ob tem pa je župan Pogacar z obžalovanjem ugotovil, da se stvari na državni ravni odvijajo zelo počasi. Država

je namreč odkupila gospodarsko poslopje, v njem naj bi uredili sprejemno pisarno, trgovino, skladišče, dvorano za vsaj dva avtobusa obiskovalcev, ki bo lahko tudi poročna dvorana in razstavni prostor. Za investicijo bo poskrbela država, objekt pa bo upravljal vsakokratni upravljavec Prešernove rojstne hiše, to je ta čas Zavod za turizem in kulturo Žirovnica. Občinski svetniki so menili, da bi oba projekta ureditve, državni in občinski, morala potekati hkrati. Žal pa sta bila doslej samo dva sestanka na to temo, poleg tega pa je najprej treba počakati, da Zavod za varstvo kulturne dediščine pripravi restavratorski načrt ...

Projekt je tudi priložnost za razvoj Vrbe, po besedah župana med domačini ni nasprotovanja, nasprotno, imajo visoka pričakovanja.

turne ponudbe, zato je to priložnost, da Vrba postane nacionalna točka za prezentacijo lika Franceta Prešerna. V objektu, ki ima 423 kvadratnih metrov bruto tlorisne površine, bi po idejni zasnovi v kleti uredili sanitarije in tehnične prostore, v pritličju muzejsko kavarno, ki

potencial vrta in sadovnjaka, kjer bi lahko gostili 65 obiskovalcev hkrati.

Po oceni bi investicija stala dobrih 550 tisoč evrov, pri čemer ima občina več možnosti. Po eni bi vlaganja prevzel zasebni vlagatelj prek javno-zasebnega partnerstva, ki bi trajalo 25 let.

Štefe je odstopil kar sam

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kot smo že poročali, je kranjski mestni svet maja sprejel sklep o začetku postopka za razrešitev direktorja Zavoda za turizem in kulturo

Kranj Tomaža Štefeta. Potem ko je Štefe prejšnji teden poslal sporočilo, da je že dobro leto in pol deležen političnega mobinga, ki se je v zadnjega pol leta z nastopom mandata novega sveta zavoda samo še

stopnjevalo in doseglo vrhunec v sprejetju sklepa za začetek postopka njegove razrešitve kot direktorja, je pred torkovo sejo dal odstopno izjavo. Z mesta direktorja zavoda odstopa 13. julija. Svetniki so

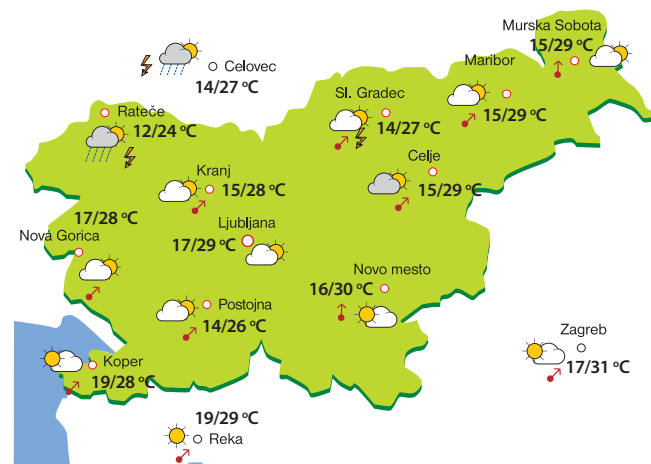
se z odstopno izjavo seznanili in potrdili njegovo razrešitev. Za vršilca dolžnosti direktorja Zavoda za turizem in kulturo Kranj so imenovali Klemen Malovrha. Imenovan je za dobo šestih mesecev oziroma do imenovanja novega direktorja. »Zelo verjetno se bom prijavil na razpis,« je po seji povedal Tomaž Štefe.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo oblačno, zlasti popoldne se bodo pojavljale krajevne plohe in nevihte. Pihal bo jugozahodni veter. Jutri in v nedeljo bo sončno in vroče, predvsem v gorskem svetu bodo popoldne posamezne nevihte. Pihal bo jugozahodnik.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK 14/27 °C
SOBOTA 14/29 °C
NEDELJA 15/30 °C

S pokojnino tudi letni dodatek

Skupaj z junijskimi pokojninami bo v torek, 30. junija, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izplačal letni dodatek za leto 2020.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj – Prejelo ga bo 605.093 uživalcev, od tega 590.125 uživalcev pokojnin in 14.968 prejemnikov nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Glavnina bo letni dodatek prejela z junijskimi pokojninami, med njimi tudi tisti, ki so na ZPIZ že posredovali podatke o višini tuje pokojnine, preostalem bo izplačan jeseni. Za letne dodatke prejemnikov pokojnin je namenjenih 135 milijonov evrov, za prejemnike nadomestil iz invalidskega zavarovanja pa 3,5 milijona. Tisti s pokojninami do 500 evrov bodo

prejeli 440 evrov dodatka, 300 evrov bodo dobili upokojeanci s pokojninami od 500 do 600 evrov, 240 evrov tisti s pokojninami med 600 in 710 evri, 190 evrov upokojeanci s prejemki med 710 in 860 evri, prejemniki pokojnin nad 860 evrov pa bodo prejeli 130 evrov. Dodatek za prejemnike invalidskih nadomestil znaša od 130 do 240 evrov. Upravičencem do letnega dodatka, ki bodo pravico do pokojnine ali ustreznega nadomestila iz invalidskega zavarovanja pridobili po juniju letos, se bo letni dodatek izplačal skupaj z izplačilom prve pokojnine ali prvega nadomestila.

Nova prodajalna z ekskluzivnim videzom

Kranj – Na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju, nasproti avtobusne postaje in v neposredni bližini znamenitega nebotičnika, je nekdanja stavba dobila novo, izjemno zanimivo podobo. V njej po novem najdete prodajalno priljubljenega dm drogerie markt. Odprli so jo v začetku tedna ter ves teden razveseljevali obiskovalce s 15-odstotnim popustom ob odprtju in številnimi izdelki v okviru akcije ena plus ena gratis – kar velja še do sobote, 27. junija. Prodajalna dm na Zoisovi ulici tako ne obratuje več. Trenutno na Gorenjskem najdemo tri prodajalne dm v Kranju, eno v Škofji Loki, dve na Jesenicah in po eno na Bledu ter v Radovljici. »V novi prodajalni dm v Kranju bodo stranke našle izdelke s področja ličenja, nege telesa, dišav, prehranskih dopolnil, medicinskih pripomočkov, živil in ekološke pridelave, nege dojenčka, gospodinjstva ter prehrane za živali. Pestra je tudi ponudba izdelkov naših blagovnih znamk, kot so trend IT UP, Balea, Denkmitt, Babylove, dmBio in mnoge druge,« še povedo v podjetju dm.

Trenutno na Gorenjskem najdemo tri prodajalne dm v Kranju (najnovejša na fotografiji), eno v Škofji Loki, dve na Jesenicah in po eno na Bledu ter v Radovljici / Foto: A.B.

Slovesnost ob prazniku Škofje Loke

Škofja Loka – Drevi ob 20. uri bo na Loškem gradu slavnostna akademija ob prazniku občine Škofja Loka. Kulturni program bodo oblikovali Tomaž Hostnik in spremljevalna skupina (Matija Krečič, Matic Plemenitaš, Jaka Krušič in Gregor Hrovat). Podelili bodo občinska priznanja, med njimi tudi naslov častnega občana, ki gre letos Ivanu Hafnerju. V primeru dežja bo prireditev potekala v Sokolskem domu.